

This project is co-financed by the European Union and the Republic of Turkey.

Technical Assistance for Business Development Centre (İŞGEM) Bingöl

BİNGÖL İŞGEM

İHRACAT REHBERİ

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR

GİRİŞ ve ARKA PLAN

AMAÇ

DÜNYA ve TÜRKİYE’de MEVCUT DURUM

2.1. Uzun Dönemli Gelişme Perspektifinde Dünya ve Türkiye

2.2. Dünya Ticaretinde Yaşanan Güncel Gelişmeler

2.3. İhracatın Gelişmesini Destekleyen Faktörler

İHRACAT – İHRACATÇI

3.1. İhracat Tanımı

3.2. Bir İşlemin İhracat Olabilmesi İçin

3.3. İhracatçı

3.4. Nasıl İhracatçı Olunur?

4. MÜŞTERİ İLE GÖRÜŞME

5. İŞLETME İHRACAT İÇİN HAZIR MI?

BİR İHRACAT İŞLEMİNDE İLİŞKİDE BULUNULAN KURUMLAR

İHRACAT İŞLEMİNİN AŞAMALARI

7.1. Müşterinin Bulunması ve Detaylarda Anlaşma

7.1.1. Müşterinin bulunması ve detaylarda anlaşma aşamasında dikkat edilmesi gerekenler

7.1.2. Kontrol Edilmesi Gerekenler

7.2. Hazırlık Aşaması

7.2.1. Gerekli Belgelerin Hazırlanması

7.2.2. Hazırlık Aşamasında Dikkat Edilmesi Gerekenler

7.2.3. Kontrol Edilmesi Gerekenler

7.3. Gümrük ve Lojistik İşlemleri

7.3.1. Gümrük ve Lojistik İşlemleri Aşamasında Dikkat Edilmesi Gerekenler

7.3.2. Kontrol Edilmesi Gerekenler

7.4. İhracat Sonrası İşlemler

7.4.1. İhracat Sonrası İşlemler Aşamasında Dikkat Edilmesi Gerekenler

7.4.2. Kontrol Edilmesi Gerekenler

8. İHRACATTA İZLENECEK PROSEDÜRLER

9. İHRACAT SONRASI YÜKÜMLÜLÜKLER

10. İHRACATTA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTALAR

11. DIŞ TİCARETTE ÖDEME YÖNTEMLERİ

12. TESLİM ŞEKİLLERİ (INCOTERMS)

13. İHRACATTA KULLANILAN BELGELER

14. FATURALAR

14.1. Proforma Fatura

14.2. Ticari Fatura

14.3. Konsolosluk Onaylı Fatura

14.4. Türkçe Fatura

14.5. Özel Fatura

14.6. Navlun Faturası

14.7. Ticari Faturalarda Bulunması Gereken Bilgiler

14.8. Fatura Hazırlanırken Dikkat Edilecek Noktalar

15. PAKETLEME BELGELERİ

15.1. Çeki Listesi

15.2. Koli Listesi

- 15.3. Sevk Belgeleri (Konşimentolar)
- 15.4. Taşıma Belgeleri
 - 15.4.1. Deniz Yolu Konşimentosu
- 15.4.2. Hava Yolu Konşimentosu
 - 15.4.3. Demir Yolu Hamule Senedi
- 15.4.4. Kara Yolu Taşıma Senedi CMR
- 15.4.5. Konşimentoda Bulunması Gereken Zorunlu Unsurlar
 - 15.4.6. Taşıma Belgelerinde Dikkat Edilecek Hususlar
- 16. SERBEST DOLAŞIM BELGELERİ
 - 16.1. ATR Dolaşım Belgesi
 - 16.2. Menşe Şahadetnamesi
 - 16.3. Form A (Özel Menşe Şahadetnamesi)
 - 16.4. Menşe Şahadetnamesinde Bulunması Gereken Bilgiler
- 17. ÜRÜNE GÖRE İSTENEN BELGELER
 - 17.1. CE Belgesi
 - 17.2. Kontrol Belgesi
 - 17.3. Uygunluk Belgesi
 - 17.4. Bitki Sağlık Sertifikası
 - 17.5. Hayvansal Ürünlerle İlgili Sağlık Sertifikası
 - 17.6. Ekspertiz Raporu
 - 17.7. Boykot/Kara Liste Sertifikası
 - 17.8. Dokuma – Örme Kumaş-İplik Elyaf Detay Beyanı
 - 17.9. Garanti Belgesi
 - 17.10. Koşer Sertifikası
 - 17.11. Radyasyon Belgesi

e- İHRACAT

İHRACAT İÇİN PAZAR ARAŞTIRMASI YAPMAK

İHRACAT İÇİN DESTEKLER

KAYNAKÇA

YARARLI LINKLER

EKLER

FİRMA PROFİL FORMU (İŞLETME KAYIT FORMU)

İŞLETME ANALİZ FORMU

İŞLETMENİN İHRACAT AÇISINDAN KONTROL LİSTESİ (CHECK LIST)

KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliği
AKÇT :	Avrupa Kömür Çelik Topluluğu
AQAP (Allied Quality Assurance Publications)	Endüstriyel Kalite Teminatı Seviye Belgesi
Bkz.	Bakınız
CFR (Cost and Freight)	Mal Bedeli ve Navlun Ödenmiş Olarak
CIF (Cost, Insurance and Freight)	Mal Bedeli, Sigorta ve Navlun Ödenmiş Olarak
CPT (Carriage Paid To)	Navlun Ödenmiş
CIP (Carriage and Insured Paid To)	Navlun ve Sigorta Ödenmiş
DAP (Delivered At Place)	(Yeni) Belirtilen Noktada Teslim
DAT (Delivered At Terminal)	(Yeni) Terminalde Teslim
DDP (Delivered Duty Paid)	Gümrük Vergileri Ödenmiş Olarak
DR	Danışmanlık Rehberi
DTÖ	Dünya Ticaret Örgütü
DTM	Dış Ticaret Müsteşarlığı
EFTA (European Free Trade Agreement)	Avrupa Serbest Ticaret Birliği
e-İHRACAT	Elektronik İhracat
EXW (Ex Works)	Fabrikada Teslim
FCA (Free Carrier)	Taşıma Vasıtasının Yanında Teslim
FAS (Free Alongside Ship)	Geminin Yanına Teslim
FOB (Free On Board)	Gemiye Yükleyerek Teslim
GTİP	Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu
İŞGEM	İş Geliştirme Merkezi
KDV	Katma Değer Vergisi
KOBİ	Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler
KOSGEB Destekleme İdaresi	T.C Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
OECD : Organization for Economic Co-operation and Development	İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı
OGT	Orta Gümrük Tarifesi
PAAMK	Pan Avrupa Akdeniz Kümülasyonu
STA	Serbest Ticaret Anlaşması
TİM	Türkiye İhracatçılar Meclisi
TSE	Türk Standartları Enstitüsü

GİRİŞ VE ARKA PLAN

Bingöl, girişimcilik açısından özellikle gıda, mobilya ve tekstil sektörlerinde olmak üzere bir çok üretim kolunda potansiyel taşıyan illerimizden birisidir. Bingöl’de, Fırat Kalkınma Ajansının sahipliğinde yürütülen ve finansmanı Avrupa Birliği (AB) tarafından karşılanan “Technical Assistance for Business Development Centre (İŞGEM) Bingöl” Projesi çerçevesinde, üretimde kalite ve kapasitenin gelişmesine yönelik elverişli iş ortamı sunan “İş Geliştirme Merkezi” kurulmasına karar verilmiştir. Kısaca “Bingöl İŞGEM” Projesi olarak anılan söz konusu projede Sözleşme Makamı Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı AB ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğüdür. Kilit paydaşlar ise, Bingöl Valiliği İl Özel İdaresi, Bingöl Belediyesi, Bingöl Valiliği Bilim Sanayi ve Teknoloji Müdürlüğü, Bingöl Ticaret ve Sanayi Odası ile KOSGEB Bingöl Merkez Müdürlüğüdür.

Bu çerçevede Bingöl İŞGEM Projesinin genel amacı, “Bingöl’ün sosyo-ekonomik kalkınmasına katkıda bulunmak”olarak belirlenmiştir. Projede özel amaç, “girişimcilik altyapısının, aşağıda belirtilen iki hedefe ulaşılarak, bundan böyle “Proje Bileşeni” olarak anılan;

- a. Bingöl’de girişimcilik iş ortamının ve
- b. Bingöl İŞGEM ile onun müşterilerinin teknik kapasitesinin güçlendirilmesi yoluyla, geliştirilmesi” olarak belirlenmiştir.

Bingöl İŞGEM Projesinde yukarıda değinilen iki hedefe ulaşılmasını sağlamak üzere, bünyesinde yirmi iki adet ışık içeren İŞGEM tesisinde ilk etapta dört adet uzmanın görevlendirilmesi ve gerek İŞGEM müşterilerine, gerek Bingöl ve civarındaki tüm işletmelere “iş geliştirme hizmetleri” sunulması öngörülmüştür. Bu doğrultuda işletmelere sunulan iş geliştirme hizmetlerinde kalite ve etkinliğin sağlanmasına yönelik rehber dokümanlar hazırlanması planlanmıştır.

İş geliştirme hizmetleri kapsamında önemli bir yer teşkil eden “İhracat Rehberi” hazırlanması, bu çalışmanın konusunu oluşturmaktadır.

İhracat Rehberi Dokümanı temelde 20 bölümden oluşmaktadır. Öncelikle amaç, ikinci bölümde DÜNYA ve TÜRKİYE’de ticaret ve ihracatta yaşanan güncel gelişmeler, ihracatın gelişmesini destekleyen faktörler, üçüncü bölümde ihracat, ihracatçı tanımı, ihracatçı olabilmenin koşulları, dördüncü ve beşinci bölümde İŞGEM uzmanlarının İŞGEM yararlanıcıları ile görüşmek için izlemeleri gereken yol, başvurmaları gereken dokümanlara ilişkin açıklamalar yer almaktadır. Altıncı bölümde bir ihracat işlemini gerçekleştirirken ilişkide bulunulan kurumlar, yedinci bölümde ihracat işleminin aşamaları, izleyen bölümlerde sırasıyla ihracatta izlenmesi gereken prosedürler, ihracat gerçekleştikten sonra ki yükümlülükler, ihracatta dikkat edilmesi gereken noktalar, ödeme yöntemleri, teslim şekilleri, ihracatta kullanılan belgeler, e-İhracat ele alınmış olup,. Son iki bölümde ise ihracat için pazar araştırması ve ihracat için desteklere ilişkin bilgiler sunulmaktadır.

İhracat Rehberinde kullanılan bazı terimler ve tanımlar aşağıda belirtildiği gibidir;

A.TR Dolaşım Belgesi : Avrupa Birliği ülkeleri ile Gümrük Birliği çerçevesinde yapılan tercihli ticarete kullanılır. Sanayi ve işlenmiş tarım ürünleri ihracatı ve ithalatında gümrük vergisi muafiyeti sağlayan belgedir. Almanya, Avusturya, Belçika, Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Hırvatistan, Hollanda, İngiltere, İrlanda, İspanya, İsveç, İtalya, Kıbrıs, Letonya, Litvanya, Lüksemburg, Macaristan, Malta, Polonya, Portekiz, Romanya, Slovakya, Slovenya, Yunanistan ile ticarete kullanılır.

AQAP : Milli Savunma Bakanlığı tarafından verilen, "Endüstriyel Kalite Teminatı Seviye Belgesi" dir.

CITES : Nesli tehlikedeki yabani hayvanların ve bitkilerin uluslararası ticaretini kontrol edebilmek için imzalanmış uluslar arası bir sözleşmedir. Nesli tehlike altındaki yabani hayvan ve bitki türlerinin uluslararası ticareti bu sözleşme hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir.

Danışman; Yetkilendirilmiş bir kurum tarafından belli bir alanda uzman ve Yetkin olarak kabul edilen bir kişi olup, işlevleri sonuç odaklı olmalıdır ve kendisinin uzmanlık alanı olan ve tavsiye ile yardımına ihtiyaç duyulan konularda sorun analizi ve bazı belge geliştirme ile problem analiz işleriyle iştigal eder; Bu çerçevede danışman, iş geliştirme alanında bazı özel yetenek ve genel bilgilerle donatılmış olmalıdır.¹

KOBİ : Bünyesinde 250'den daha az eleman çalıştıran ve yıllık mali bilançosu 40.000.000 Türk Lirası tutarını aşmayan mikro, küçük veya orta büyüklükteki işletmelerdir.

GTİP : (Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu) Türkiye’de Gümrük Tarife Cetveli’nde 12’li koda verilen isimdir. Tüm dünyada, her ülkenin tarife cetvelinin esasını Armonize Sistem oluşturmaktadır. Armonize Sistem, uluslararası ticarete konu olan tüm mallar için kullanılan uluslararası bir ticari sınıflandırma sistemidir.

Kambiyo Mevzuatı: İthal edilen ya da ihraç edilen mal ve hizmetlerin bedellerinin nasıl veya hangi şekilde tahsil ve tediye edileceğini düzenleyen mevzuattır.

EUR.1 Dolaşım Sertifikası : Eşyanın menşe ülkesini gösteren belgedir. EFTA ülkelerine ihracatta, Avrupa Birliği’ne demir çelik ürünleri (Avrupa Kömür Çelik Topluluğu-AKÇT ürünleri) ihracatında, Türkiye’nin serbest ticaret anlaşmaları imzaladığı ülkelere yapılan ihracatta ve Avrupa Birliği’ne yönelik tarım ürünleri ihracatında kullanılır.

EUR-MED Dolaşım Sertifikası : PAAMK’a (Pan Avrupa Akdeniz Kümülyasyonu) taraf ülkelere ilgili ürünlerin ihracatında kullanılan menşe ispat belgesidir. AB-EFTA-Türkiye ve bazı Akdeniz ülkelerinin dahil olduğu bir çapraz kümülyasyon sistemidir. PAAMK sistemine dahil tüm ülkelerin arasında serbest ticaret anlaşması, bu anlaşmaların hepsinde (ikili ticaret hariç) aynı menşe kurallarının uygulanması gerekmektedir. Sistemin işlenmesi için PAAMK sistemine dahil en az 3 ülke arasında STA(Serbest Ticaret Anlaşması) tamamlanmalıdır.

EFTA Ülkeleri : Avrupa Serbest Ticaret Birliği, 3 Mayıs 1960 yılında Avrupa Birliği'ne bir alternatif olarak kurulmuş, 4 Avrupa ülkesinin üye olduğu bir uluslararası ticaret örgütüdür. Üye ülkeler: Norveç, İsviçre, İzlanda ve Liechtenstein'dir.

¹ United Nations Secretariat, “Administrative Instruction”, (Unpublished Report), Dec. 2013, p.1

PAAMK : (Pan Avrupa Akdeniz Kümülasyonu) AB, EFTA ve Türkiye'nin yanı sıra 1996 yılında başlatılan Avrupa-Akdeniz Ortaklık Süreci kapsamında yer alan ülkelerin de (Suriye, Lübnan, Filistin, İsrail, Ürdün, Mısır, Libya, Tunus, Cezayir ve Fas) dahil olduğu bir çapraz kümülasyon sistemidir.

1. AMAÇ

"İhracat Rehberi"nin amacı;

- i. İŞGEM uzmanlarının, İŞGEM'in yararlanıcılarına İhracat konusunda destek sağlarken, İhracatın gereklilikleri konusunda yönlendirilmesi,
- ii. İşletmelere sağlanan hizmetin, İŞGEM'in kalite ve standartlarına uygun gerçekleştirilmesini sağlamaktır.

Bu çerçevede nihai hedef, işletmelere sağlanan hizmetlerde kalite ve etkinliğin sağlanması olarak belirlenmiştir.

2. DÜNYA ve TÜRKİYE'de MEVCUT DURUM²

Bu bölümde İŞGEM uzmanlarının, İŞGEM yararlanıcılarına ihracat konusunda destek sağlarken ihracatın Türkiye'deki ve Dünya'daki durumuna dair mevcut durumu ve gelişmeleri göz önünde bulundurmaları açısından, 2023 Türkiye İhracat Stratejisi ve Eylem Planı'na göre ihracat açısından Türkiye ve Dünya'da mevcut durum, Dünya Ticaretinde Yaşanan Güncel Gelişmeler, Türkiye'nin Dış Ticaretinde Yaşanan Gelişmeler, İhracatın Gelişmesini Destekleyen Faktörlere ilişkin değerlendirmelere yer verilmiştir.

Küresel ekonomi ve küresel ticaret hacmi, bilişim, iletişim, ulaşım teknolojilerinin ve alt yapılarının gelişmesine paralel olarak tarihinde görülmemiş büyüklüklere ulaşmaktadır.

Türkiye İhracatçılar Meclisi tarafından, Ekonomi Bakanlığının koordinasyonunda hazırlanmış olan ve Yüksek Planlama Kurulu'ndan geçerek devlet strateji belgesi niteliği kazanan "2023 Türkiye İhracat Stratejisi ve Eylem Planı"nın hedefleri arasında Türkiye'nin 2023 yılı sonunda 2 trilyon milli gelir ile dünyanın ilk 10 ekonomisi arasında yer alması bulunmaktadır.

2023 Türkiye İhracat Stratejisi ve Eylem Planı, teknoloji, inovasyon, Ar-Ge ve girişimcilik üzerine odaklanmıştır. Strateji kapsamında dünya ticareti, dünya ticaretini etkileyen ekonomik değişkenler, Türkiye'nin pazar payları analiz edilmiştir.

2.1. Uzun Dönemli Gelişme Perspektifinde Dünya ve Türkiye

Sanayi devrimi ile başlayan süreç, dünya tarihinde daha önce hiç görülmemiş bir küresel bütünleşmenin gerçekleşmesini sağlamış, yaşanan gelişmelerle dünya ticaretinin milletlerin refah kapısı olarak her geçen gün önemi artmıştır. Dünya ticareti korumacılık ve serbestleşme politikaları arasında yaşanan ve dünya ekonomisinin şartlarından beslenen tartışmalar bağlamında gelişmiştir. Geçtiğimiz yüzyılda korumacılık ve serbestleşme arasında yürüyen tartışmalar giderek yerini serbestleşme amaçlı politik yaklaşımlara bırakmıştır.

² "2023 Türkiye İhracat Stratejisi ve Eylem Planı", Türkiye Cumhuriyeti Ekonomi Bakanlığı

1929 yılında yaşanan küresel ekonomik buhran sonrasında yükselen gümrük duvarları ve dış ticarete korumacı yaklaşım II. Dünya savaşı sonrasında giderek zayıflamaya başlamış, bu zayıflama 1980'lerde yaşanan değişimlerle daha da pekişmiştir. 1947'de kurulan Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması ile bugünkü dünya ticaretinin temelleri atılmıştır. II. Dünya savaşı sonrasında uluslararası sistemde ortaya çıkan iki kutuplu dünya kuşkusuz dünya ticaretinin de gelişimine damgasını vurmuştur. 1970'lerde Japonya ve Almanya'nın küresel ekonomide yeni aktörler olarak ortaya çıkması ve bunların dış ticaret kaynaklı ekonomik performansları, dünya siyaseti kadar dünya ticaretinde de çok merkezliliğin başladığının göstergesi olmuştur.

1980'li yıllarda ortaya çıkmaya başlayan ve 1990'lı yıllarda hızlanan iletişim teknolojilerindeki gelişmeler ve uluslararası siyasette yaşanan değişimler son 30 yılı derinden etkilemiştir.

SSCB'nin dağılması, Çin Halk Cumhuriyeti'nin liberal politikalar uygulamaya başlaması ve Avrupa'nın tek bir ekonomik blok olarak ortaya çıkması dünya ticareti açısından mühim gelişmeler olmuştur. 1995 yılında Dünya Ticaret Örgütü'nün (DTÖ) kurulması ise dünya ticareti açısından bir diğer önemli gelişmedir.

Geçtiğimiz on yılda küresel ekonominin, tarihin en büyük hacmine ulaşması paralelinde dünya ticareti daha evvel görülmemiş büyüklüklere ulaşmıştır. Sermaye ve malların serbest dolaşımında liberal politikaların zirveye ulaştığı bu dönem, deniz aşırı üretimin, delokalizasyon kavramlarının hâkim olduğu, dış ticaretin artık bölgesel bir düzeyde değil; ancak küresel bir düzeyde anlaşıldığı bir dönem olmuştur. Aynı zamanda Batı merkezli dünya ekonomisinin çok aktörlü ve çok merkezliliğe sürüklenmesine benzer bir biçimde Çin Halk Cumhuriyeti ve Hindistan'ın başını çektiği gelişmekte olan ülkeler dünya ticaretinin yapısını da değiştirmiştir.

Uluslararası sermaye hareketlerinin temel hızlandırıcısı olduğu bu dönem Asya'nın yükselişine şahit olmuş, ekonomik entegrasyonların arttığı ve serbestleşmenin hem mal, hem de hizmet ticareti düzeyinde önem kazandığı bir dönem olmuştur.

Dünya ticareti son on yılda, küreselleşmenin birleştirici dinamiklerinin paralelinde yüksek bir performans sergilemiştir. Küreselleşmenin kaldırdığı sınırlar, ulaşım ve iletişimin sınırsızlaştığı ve yoğunlaştığı bir döneme ve bölgesel entegrasyon hareketlerinin hızlanmasına sebebiyet vermiştir. Öte yandan, söz konusu dönem milli devletlerin iradesiyle küresel ticarete hükümet üstü kuruluşların daha fazla yetki sahibi olduğu bir dönem olmuştur. Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) başta olmak üzere, birçok uluslararası ve bölgesel kuruluş artan fonksiyonlarıyla daha güçlü yapılar dönüşmüştür.

Küreselleşmenin bölgesel entegrasyonlar yoluyla gelişmesi sonucunda son 10 yılda devletlerin imzaladıkları ikili ya da çok taraflı anlaşmaların sayısındaki artış da ticaret önündeki engellerin kalkmasına önemli ölçüde yardım etmiştir. Devletler arasında akdedilen serbest ticaret anlaşmaları bu yönde en önemli gelişmelerden birisi olmuştur. Söz konusu bu gelişmeler ticaretin yüksek hızla büyümesine sebebiyet vermiştir.

Türkiye Cumhuriyeti kurulduğu 1923 yılından beri sürekli bir değişim ve gelişim içindedir. Bu değişim ve gelişim süreci son on yılda belirgin bir şekilde hızlanmış ve ülkenin kalkınma sürecindeki yolda önemli ilerlemeler kaydetmesine vesile olmuştur. Son on yılda dünyadaki sosyal ve teknolojik alanlarda görülen ilerlemeler ülkemizde çok daha hızlı bir şekilde yaşanmıştır.

Cumhuriyetin ilk yıllarında dış ticarete ilişkin ilk gelişmelerden biri Lozan Antlaşması'na ek olarak imzalanan Ticaret Sözleşmesi ile konulan hükümlerdir. Söz konusu sözleşmeye göre Türkiye'nin dış ticarete uygulayabileceği iktisat politikaları 1923-1928 yılları arasında dondurulmuş ve bazı istisnalar hariç ithalat ve ihracat yasakları kaldırılmıştır. Bu kapsamda yeni Türkiye Cumhuriyeti ilk kez 1929 yılında bir gümrük tarifesi uygulamaya başlayabilmiştir.

Kuruluş yıllarını takip eden ve 1960'lı yıllara kadar uzanan dönemde ihracat tarım ürünleri ağırlıklı bir yapıya sahip olmuştur. Bu dönemde dış ticarete ithal ikameci eğilimleri yansıtan bir süreç yaşanmıştır.

1961–1980 arası dönem ekonomimizde planlı ekonomi dönemi olarak anılmaktadır. Bu dönemde ithal ikamesine dayalı büyüme stratejisi politikasına devam eden Türkiye hızlı bir kalkınma sürecine girmiş olsa da 1974 yılındaki dünya petrol fiyatlarının ani yükselişi ve petrol krizi sonrasında dış ticaret hadleri bozulmuş ve ödemeler dengesi sarsılmıştır.

1980 yılı başından itibaren ihracata dayalı büyüme modelinin uygulanmaya başlanmasıyla birlikte dünya ekonomisiyle entegrasyon dönemi başlamış ve dış pazarlara açılma süreci hız kazanmıştır. 1980 yılında 2,9 milyar dolar olan ihracat 2011 yılı sonunda 46 kat artış göstererek 135 milyar dolara ulaşırken ihracatın yapısında da önemli değişiklikler meydana gelmiştir.

Uluslararası Standart Sanayi Sınıflandırmasına (USSS-Rev.3) göre ihracatın sektörel yapısı incelendiğinde 1980 yılı öncesindeki tarım ürünleri ağırlıklı ihracatın yerini yüzde 95,6 civarındaki ağırlığı ile sanayi ürünlerinin oluşturduğu bir yapıya bıraktığı görülmektedir. 1980 sonrası dönemde sanayi ürünleri ihracatı içerisinde ağırlığı en fazla olan sektör hazır giyim ve konfeksiyon olmuş, son yıllarda ise söz konusu sektör ile birlikte otomotiv, petrol ürünleri, demir-çelik ve makine sektörleri de ihracatta lokomotif sektörler haline gelmiştir.

1996 yılında yürürlüğe giren Gümrük Birliği, Türkiye'nin dış ticaretinde önemli dönüm noktalarından biri olup, AB ile ortaklık ilişkilerimizin ekonomik dayanağını teşkil etmektedir. Gümrük Birliği neticesinde, Türkiye AB'nin ortak ticaret politikasını üstlenmiş, bu kapsamda taraflar arasında sanayi ürünleri ticaretinde gümrük vergileri, miktar kısıtlamaları ve eş etkili tedbirler kaldırılmış, Türkiye üçüncü ülkelere karşı Ortak Gümrük Tarifesi (OGT) uygulamaya başlamıştır.

AB'nin tercihli rejimlerine uyum sürecinde ülkemiz 16'sı yürürlükte olan 28 adet Serbest Ticaret Anlaşması (STA) imzalamış olup, pek çok ülke ve ülke grupları ile müzakereler ve müzakerelere başlama süreçleri devam etmektedir. STA'lar sayesinde, komşu ve çevre ülkeler ile dış ticaretimizin geliştirilmesi; ihracatçılarımızın dış pazarlarda, başta AB ülkeleri olmak üzere rakipleri ile eşit şartlarda rekabet edebilmelerinin temini; karşılıklı yatırımların ve ülkemizin uluslararası rekabet gücünün artırılması hedeflenmektedir.

2.2. Dünya Ticaretinde Yaşanan Güncel Gelişmeler

Dünya Ticaret Örgütü'nün açıkladığı rakamlara göre 2002-2011 yılları arasında küresel ticaret yüzde 177 oranında büyüyerek 13,2 trilyon dolardan 36,5 trilyon dolara yükselmiştir. Aynı dönemde dünya ihracatı yüzde 181 oranında bir büyüme potansiyeli göstermiştir.

Küresel ticaretin yüksek büyümeyi yakaladığı dönemde ihraç ürünlerinin niteliği de kuşkusuz değişmiştir. DTÖ verilerine göre, demir çelik, eczacılık ürünleri, telekomünikasyon ekipmanları ve yakıt ve madencilik ürünleri yüksek artış oranları yakalarken, tarihi küresel ticaret kadar eski olan tekstil ve hazır giyim ürünleri daha düşük büyüme oranlarında kalmıştır.

2000'li yıllarda yaşanan gelişmeler küresel ticarete Güney-Güney eksenli ticaret kavramını ortaya çıkarttığı gibi küresel ticarete gelişmiş Batılı ekonomilerin sıralamadaki yerini, gelişmekte olan ülkelere bazılarının

almasını sağlamıştır. 2002 yılında dünya ihracatında beşinci sırada yer alan Çin, 2011 yılına gelindiğinde dünyanın en çok ihracat gerçekleştiren ülkesi olmuştur.

DTÖ 2011 yılı verilerine göre, Türkiye mal ihracatında, AB tek ülke sayıldığında, dünyada 22. sırada, hizmetler ihracatında ise 17. sırada bulunmakta ve dünyada 236 ülkeye/gümrük bölgesine ihracat gerçekleştirilmektedir.

Günümüzde üretimin küreselleşmesi ve dış pazarlara açılım, taşıma maliyetlerini önemli bir rekabet unsuru haline getirmektedir. Türkiye Avrupa'nın en büyük TIR filolarından birine sahip olmasına rağmen demir ve denizyolları gibi önemli maliyet avantajı sağlayan alternatif taşımacılık yöntemlerini etkin kullanamadığı için uluslararası rekabette sıkıntı çekmektedir. 2011 yılı için hazırlanan Küresel Rekabetçilik Endeksi'nde (Global Competitiveness Index) Türkiye 59. sırada yer almaktadır.

Türkiye, Doğu ve Batı'nın ikiye ayrıldığı noktada bir köprü işlevi görmekte, iki farklı dünyayı birleştirmek ülkemize önemli bir coğrafi avantaj sağlamaktadır. Konumu itibarıyla Türkiye'den bir taraftan gelişmiş Batılı ekonomilere ulaşılabilirken, diğer taraftan ise Ortadoğu ve eski Sovyet coğrafyasına erişilebilmekte, bu coğrafi avantaj, Türkiye'nin konumunu merkezileştirmekte ve dış ticarete pazar çeşitlendirmesine imkân vermektedir.

2.3. İhracatın Gelişmesini Destekleyen Faktörler

Kalkınma Plan ve Programlarının, son dönemde uygulamaya başlanan sektörel stratejilerin ve rekabet gücünü kesen farklı alanlarda hazırlanan stratejilerin eşgüdümünde uygulanması ihracatımızın artmasına önemli katkılar yapmıştır.

Ekonominin rekabet gücünün artırılması, yüksek büyümenin devamlılığının sağlanması ve sürdürülebilir bir cari açık için Kalkınma Planları, Orta Vadeli Plan ve Yıllık Programlar çerçevesinde yapısal reformların gerçekleştirilmesi ve makroekonomik istikrar ortamının oluşturulması, ekonomide verimliliği artırmak üzere bilgi ve iletişim teknolojilerinin işletmelerde yaygın kullanımının temini, para ve maliye politikalarının uyumlu ve birbirlerini destekler şekilde uygulanması son derece önemlidir.

Öte yandan, pazar çeşitliliğinin artırılması, ihracatçıların maliyetlerinin düşürülmesi ve finansman sorunlarının çözülmesi konularına yönelik olarak önemli strateji ve faaliyetler yürütülmektedir.

3. İHRACAT – İHRACATÇI

3.1. İhracat Tanımı³

Bir malın veya değerlerin yürürlükteki ihracat ve gümrük mevzuatına uygun şekilde fiili olarak yurtdışı edilmesi ve kambiyo mevzuatına göre bedelinin yurda getirilmesidir.

3.2. Bir İşlemin İhracat Olabilmesi İçin

- İhracat Mevzuatı'na uygun işlem yapılmalıdır.
- İhracatı serbest bir malın ihracata konu olması
- Gerekli dokümanların ilgili yerlerden onaylı olarak hazırlanması
- Gümrük Mevzuatına uygun işlem yapılması

³“Dış Ticaret Uygulama Rehberi”, 08.05.2013, www.ackanatlariniturkiye.com/Data/EditorFiles/Dis_Ticaret_Uygulama_Rehberi.pdf

- Mallar ve dokümanlar gümrüğe arz edilmeli
- Gümrük idaresi tarafından istenen ilave belge ve bilgi sunulmalı
- Kambiyo mevzuatına uygun işlem yapılmalıdır.
- Bedelinin bankalar aracılığıyla ya da elden getirilmesi gerekmektedir.

3.3. İhracatçı

- İhraç edeceği mala göre ilgili İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğine üye olan, vergi numarasına sahip gerçek veya tüzel kişiler ile tüzel kişilik statüsüne sahip olmamakla birlikte yürürlükteki mevzuat hükümlerine istinaden hukuki tasarruf yapma yetkisi tanınan ortaklıklardır.
- İhraç edilecek ürünle ilgili ihracatçı birliğine (İhraç edeceği ürüne göre, Türkiye’de 22 madde birliği bazında örgütlenmiş 58 ihracatçı birliğinden birine üye olduğunda ihracatçı niteliği kazanmış olur ve ihracat yapabilir.) üye olmaları gerekmektedir.
- Bu çerçevede ihracat yapmak için İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği’ne üye olmak isteyenlerden, Ticaret Sicil Gazetesi ve tek vergi numarası sahibi olduğunu tevsik eden belgeler ve noterden tasdikli imza sirküleri istenmektedir.
- Üyelik işlemini gerçekleştirenler İhracat Yönetmeliği ve uygulama Tebliğlerine uygun olarak ihracatlarını gerçekleştirmektedir.

3.4. Nasıl İhracatçı Olunur? ^{4 5}

Vergi numarasına sahip her gerçek ve tüzel kişi, İhracatçı Birliği'ne üye olan, Ticaret, Sanayi, Esnaf ve Sanatkarlar Odalarına kayıtlı olan, her Türk vatandaşı ve firması yasal olarak ihracat yapabilir.

İhracatçı Birliği'ne üye olmak isteyen tacirler gerekli başvuru belgeleri ile birlikte herhangi bir İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği'ne veya İrtibat Büroları'na başvurabilirler.

Üyelik işlemini gerçekleştirenler, İhracat Yönetmeliği ve uygulama Tebliğlerine uygun olarak ihracatlarını gerçekleştirmektedir. Ürünün ihracından önce gümrük beyannamelerinin İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği tarafından kayda alınması gerekmektedir. (Üye olunacak İhracatçı Birliğinin iletişim bilgileri Türkiye İhracatçıları Meclisi (TİM) web sitesinden (www.tim.org.tr) temin edilebilir.)

İhracatın gerçekleştirilmesi için düzenlenmesi gereken belgeler ve yapılması gereken işlemler ihracat şekline, ihracat yapılacak ülkeye ve ihraç edilecek ürüne, ithalatçı firmanın isteklerine göre değişmektedir. (Konuya ilişkin güncel bilgi takibi Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri web sitesinden temin edilebilir. (www.oaib.org.tr))

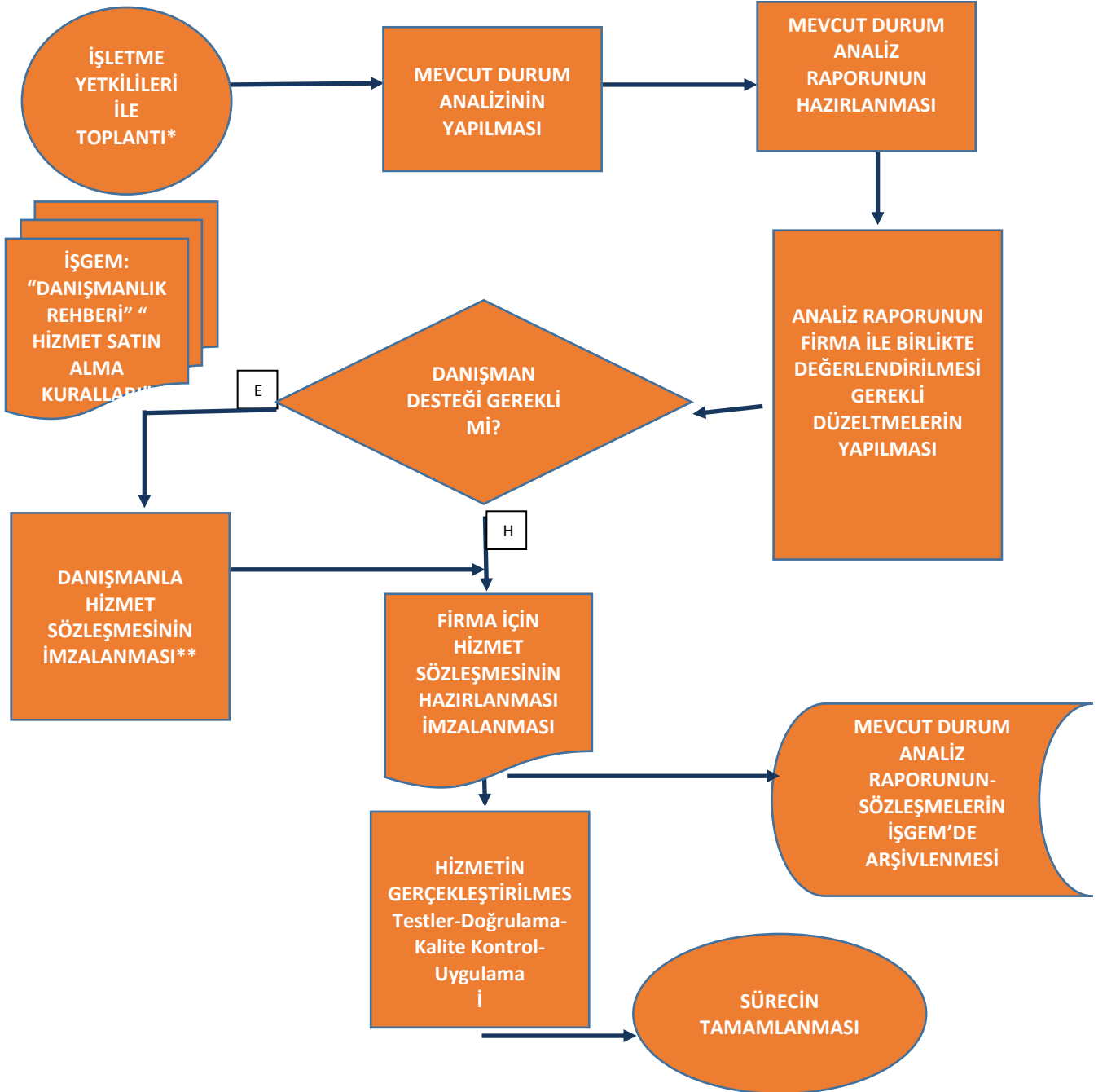
⁴“Dış Ticaret Uygulama Rehberi”, 08.05.2013, www.akanatlariniturkiye.com/Data/EditorFiles/Dis_Ticaret_Uygulama_Rehberi.pdf

⁵<http://www.ekonomi.gov.tr/portal/content/conn/UCM/path/Contribution%20Folders/web/%c4%b0hracat/%c4%b0hracat%20Yol%20Haritas%c4%b1/ekler/D%c4%b1%c5%9f%20Ticaret%20S%c3%bcrc%3%a7leri.pdf?lve>

4. MÜŞTERİ İLE GÖRÜŞME

İŞGEM uzmanları, İŞGEM'in yararlanıcılarına İhracat konusunda destek sağlamak amacıyla, ilgili şirketlerle "İŞGEM Danışmanlık Rehberi" (İŞGEM DR) çerçevesinde bağlantı kurarlar. "Süreç Akım Diyagramı"nda belirtilen şekilde işlem adımlarını izlerler.

SÜREÇ AKIM DİYAGRAMI

* Süreç İŞGEM Danışmanlık Rehberi'ne Uygun Olarak Gerçekleştirilir. Bu aşamada da gerekli görülürse uzman bir danışmanla birlikte görüşmeler gerçekleştirilir.

****Analiz sonrasında ihtiyaca göre konunun uzmanı olan kişilerden İŞGEM Danışmanlık Rehberi ve İŞGEM Hizmet Satın Alma Kurallarına uygun olarak hizmet alınır.**

5. İŞLETME İHRACAT İÇİN HAZIR MI?

Küreselleşme, teknolojinin, iletişimin, bilgi sistemlerinin, ulaşım vb araçlarının sürekli gelişmesi, kullanımının yaygınlaşması, sanal ortamda ticaretin yoğunlaşması, kültürel alışkanlıkların, satın alma davranışlarının değişmesi, ticari yaşamda rekabeti zorlaştırırken bir yandan da yepyeni fırsatlar sunmaktadır. Artık dünyanın herhangi bir noktasında yapılan üretim kilometrelerce uzaktaki tüketiciyle sınırlar ötesi olarak buluşabilmektedir. Sanal dünyada bir kapı açmak adeta zorunluluk haline gelmektedir.

Sadece bir kaç sayfalık web sitesi ile sanal dünyada var olmak yetmemektedir. Artık çoklu kanallarla tüketiciye ulaşmak, etkilemek, kolaylık sunmak, güvenini kazanmak ticari yaşamı sürdürebilmenin temel taşları haline gelmektedir.

Bingöl İŞGEM uzmanlarının, yararlanıcılarına ihracat danışmanlık hizmeti sunarken izlemeleri gereken yol şöyle tanımlanmıştır:

ihracat yapmaya hazır olup olmadığı incelenmelidir.

1. İlgili işletmenin daha önce İŞGEM tarafından yakın tarihte “İşletme Kayıt Formu” (Ek.1) doldurulmamış ve “İşletme Analiz Formu”na (Ek.2) dayalı olarak İşletmenin analizi yapılmamış ise öncelikle bu işlemleri tamamlamaları,
2. Ek.3'te bulunan “İşletmenin İhracat Açısından Kontrol Listesi (Check List)”ini işletme yetkilileri ile birlikte doldurmaları,
3. Dördüncü bölümde bulunan “Süreç Akım Diyagramı”nı izleyerek işlemleri tamamlamaları gerekmektedir.

Tüm bu işlemler, “Bingöl İŞGEM İhracat Rehberi”, “Bingöl İŞGEM Danışmanlık Rehberi” birlikte dikkate alınarak yapılmalıdır.

6. BİR İHRACAT İŞLEMİNDE İLİŞKİDE BULUNULAN KURUMLAR

- Müşteri Firma
- Gümrük Müşaviri Firması
- Nakliye Firması
- Bankalar
- Dış Ticaret Müsteşarlığı
- İhracatçı Birlikleri
- İhracat Yapılan Gümrük İdaresi
- Ticaret Odası
- Ürüne, Ülkeye Göre İstenen Belgeyi Düzenleyen Kurumlar
- (DTM, Tarım İl Müdürlüğü, TSE, Konsolosluklar, Gözetim Firmaları)
- Vergi Daireleri
- İç Nakliye Firması
- Firma İçi Departmanlar (Üretim, Pazarlama, Finans, Lojistik, Satınalma)

7. İHRACAT İŞLEMİNİN AŞAMALARI

İhracat işlemleri yapılırken izlenmesi gereken ana aşamalar dört başlıkta incelenebilir:

- Müşterinin Bulunması ve Detaylarda Anlaşma
- Hazırlık Aşaması
- Gümrük ve Lojistik İşlemleri
- İhracat Sonrası İşlemler

7.1. Müşterinin Bulunması ve Detaylarda Anlaşma

- Müşterinin bulunması
- Satış detaylarının görüşülmesi ve numune teyidinin alınması
- Fiyat, ödeme şekli ve termin konularında mutabakat
- Satış ile ilgili yazılı satış teyidi veya satış sözleşmesinin yapılması
- Ödeme şekli ile ilgili olarak; peşin veya akreditif ise alıcının gerekli adımları atmasının beklenmesi, banka garantisi alınacaksa alıcının garantiyi bankaya ulaştırması
- Müşterinin kendi ülkesinde malın ithalatını yapmak için gerekli evrakların neler olduğunu öğrenip hazırlamak

7.1.1. Müşterinin bulunması ve detaylarda anlaşma aşamasında dikkat edilmesi gerekenler:

- Müşterinin istediği ürünle ilgili detayların tam olarak anlaşılması ve üretim departmanına doğru olarak aktarılması
- Müşteriyle ortak bir sipariş takip sistemi kurulması
- Yapılan anlaşmanın sözleşmeye dökülmesi
- Ödeme garantisinin alınması
- Ödeme yönteminin akreditif olması durumunda şartların iyi analiz edilmesi ve yerine getirilemeyecek şartlar varsa ithalatçıya bildirilmesi

7.1.2. Kontrol Edilmesi Gerekenler:

- Malın Cinsi, Miktarı, Kalitesi vb.
- Ödeme Yöntemi
- Teslim Şekli
- Sözleşme Şartları
- Akreditif Koşulları
- Müşteri Güvenilirliği

7.2. Hazırlık Aşaması

- Alınan siparişin üretilmesi için gereken hammadde, yedek parça, aksesuarın vb. temini
- Ürünün üretilmesi
- Üretim sonuçları hakkında alıcı ile mutabakat
- Ambalajlama depolama
- Yükleme tarafımıza aitse lojistik firmasının seçilip nakliye rezervasyonunun yapılması, müşteriye ait ise nakliyecinin bilgisinin alınıp iletişime geçilerek ürünlerin aldırılması

7.2.1. Gerekli Belgelerin Hazırlanması

- Paketleme Belgesi: Çeki Listesi - Firma tarafından hazırlanır
- Fatura (Invoice, Türkçe Fatura) - Firma tarafından hazırlanır
- Konşimento – Nakliyeciyi firma tarafından hazırlanır
- A.TR, EUR 1 veya Menşe Şahadetnamesi, Sağlık Sertifikası, Kontrol

Belgesi vb. Firma + Gümrük Firması tarafından hazırlanır

Evraklar hazır olduğunda aşağıdaki sıraya göre faksla ya da maille gönderilir
Gümrükleme Firmasına => Invoice, Türkçe Fatura, Çeki Listesi, Gümrükleme Talimatı

Lojistik Firmasına => Konşimento Talimatı, Packing List

İthalatçı Firmaya => Invoice, Packing List

7.2.2. Hazırlık Aşamasında Dikkat Edilmesi Gerekenler

- Üretim bittikten sonra kalite kontrolün mutlaka yapılması
- Ürünün ambalajı üzerine gerekli işaretlerin konulması
- Ürünün brüt ve net kilosu ile kap adedinin doğru alınması
- Vesaiklerin hazırlanan mallara göre hazırlanması
- Gümrükleme Talimatı, Konşimento Talimatı ve vesaikler arasındaki uyuma dikkat
- Gümrükçü ve nakliyecinin zamanında ve doğru olarak bilgilendirilmesi
- Nakliye organizasyonu bize aitse zamanında yapılması, alanında uzman nakliyecilerle çalışılması
- Nakliye organizasyonu alıcıya aitse nakliyeciyi bilginin önceden alınarak iletişime geçilmesi
- Nakliyeciyi ile malın kapladığı alan konusunda teyitleşme

7.2.3. Kontrol Edilmesi Gerekenler:

- Ürün Kontrolü
- Ambalaj, Kap Sayısı, Kilo Kontrolü,
- Belge Kontrolü
- Lojistik Organizasyon Kontrolü
- Gümrük Organizasyon Kontrolü

7.3. Gümrük ve Lojistik İşlemleri

- Gümrük firmasında gümrük beyannamesinin yazılması ve E-Beyanname kanalı ile tescili
- Malın gönderildiği ülkeye göre Ticaret Odasından Serbest Dolaşım Belgesinin Temini
- Ürünle ilgili alınması gereken belgeler varsa alınması
- İlgili Birlik onayının yapılması
- Gümrük Beyannamesi ve diğer evrakların ilgili gümrüğe getirilerek onaylanması
- Malların nakliyeciyeye teslim edilmesi ve malların gümrük sahasına getirilmesi
- Malların muayenesi kontrolü ve tespiti
- Sarı hat ise sadece belge kontrolü
- Kırmızı hat ise fiziki kontrol
- Mavi Hat ise hızlı belge kontrolü
- İhracat evrakları ve beyannamenin taşıyıcı firmaya teslimi
- Taşıyıcı firma tarafından çıkış özet beyanın verilmesi
- Görevli gümrük memuru tarafından ihracat eşyasını taşıyacak aracın kontrolü, kurşun mühürle kapatılması ve aracın hareket etmesi
- Malların sınır kapısından çıkışı ve ilgili gümrüğün beyannameyi kapatarak çıkış teyidi vermesi

7.3.1. Gümrük ve Lojistik İşlemleri Aşamasında Dikkat Edilmesi Gerekenler:

- Gümrükçü ve nakliyecinin birbirlerinden haberdar olması ve doğru bilgilendirilmelerini sağlama
- Gümrükçü ve nakliyecinin hazırlanacak belgelerle ilgili gerekli bilgilerin verilmesi ve kontrolü
- Malların gümrüğe zamanında gitmesini sağlama
- Hassas mallarda yüklemeye önce ve yükleme esnasında malların fotoğraflarının çekilmesi ve olası bir sorunda elde kanıtın olması

7.3.2. Kontrol Edilmesi Gerekenler:

- Gümrük Müşaviri – Nakliye Firması Organizasyonu Kontrolü
- Beyanname Kontrolü
- Belgelendirme Kontrolü

7.4. İhracat Sonrası İşlemler

- Mal bedelinin yurtiçine getirilmesi
- İhracat ile ilgili olarak Eximbank kredisi kullanılmış, KOSGEB desteği alınmış ya da
- Dahilde İşleme Rejiminden faydalanılmışsa taahhüdün kapatılması
- KDV işlemlerinin yapılması (iade-mahsup)

7.4.1. İhracat Sonrası İşlemler Aşamasında Dikkat Edilmesi Gerekenler:

- Geçici ithalata konu bir eşya ihraç edilmişse mutlaka gümrükçünün bilgilendirilmesi
- DİİB kullanılmışsa kapamasının yapılması
- Kredi kullanılmışsa kapamasının yapılması

7.4.2. Kontrol Edilmesi Gerekenler:

- Geçici İthalatlı İhracatların Kontrolü
- Teşvik Kapama Kontrolü
- Vergi İadesi Kontrolü

8. İHRACATTA İZLENECEK PROSEDÜRLER

- İhraç Edeceğiniz Ürüne
- İhracatı Yapacağınız Ülkeye
- İhracat Şekline göre değişmektedir.

9. İHRACAT SONRASI YÜKÜMLÜLÜKLER

- Mal bedeli tahsil edilmemişse bunu tahsil ederek bir bankaya veya özel finans kuruluşuna bozdurmak ve gerekli formaliteleri yerine getirerek kambiyo taahhüdünü kapatmak.
- İhracatla ilgili kredi taahhüdü söz konusu ise bunu kapatmak
- İhracatla ilgili Dahilde İşleme İzin Belgesi taahhüdü varsa bunu kapatmak.
- İhracat dolayısı ile bir KDV alacağı söz konusu ise bunu vergi dairelerinden geri istemek (KDV alacağının geri istemek cezai müeyyidesi olan bir yükümlülük değil firmanın kendi menfaatleri icabıdır.)
- İhracatçı firmalar, bu yükümlülüklerini yerine getirebilmek için ihracatta kullanılan bütün belgeleri; mevzuata uygun olarak, zamanlama ve tarih uyumu gözeterek, birbiri ile olan irtibatı gözeterek, eksiksiz ve doğru olarak tanzim etmelidirler.

10.İHRACATTA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTALAR

- Fiyat, kalite, ödeme, teslim şekli/zamanı ve dokümanlarla ilgili alıcıdan mutlaka yazılı onay/belge alınması
- Tüm detayların ihracattan önce konuşulması ve yerine getirilemeyecek taahhütlerin yüklenilmemesi
- İlk ve büyük ihracatlarda banka garantisi alınmadan ya da ihracat sigortası yaptırılmadan üretime başlanmaması
- Akreditifli ihracatlarda tüm şartların iyi analiz edilmesi, gerekirse değişiklik istenmesi,
- Malların alıcı gümrüğünde görülmesinden sonra ödeme yapılacaksa nakliyeciyeye yazılı talimat verilmesi ve ödemediği sonra malların serbest bırakılması
- İhracat dokümanlarının çok dikkatli bir şekilde hazırlanması
- Navlunun alıcının ödeyeceği durumlarda alıcının nakliyeciyeye tercihini mutlaka bilmesi
- Bankaların muhabirlik ilişkisinin olmadığı ülkelere ihracatta çok dikkatli olunması
- Belgesi görülmeyen hiçbir işleme güvenilmemesi
- Alıcının konuşma ve yazışmalarından işlemlerin yönü hakkında bir bakış açısına sahip olunmaya çalışılması
- İhracatı yapılacak ürünün GTİP numarası tespit edilerek hangi belgelerin gerekli olduğunun öğrenilmesi

11.DIŞ TİCARETTE ÖDEME YÖNTEMLERİ

- Peşin Ödeme
- Mal Mukabili Ödeme
- Akreditifli Ödeme
- Vesaik Mukabili Ödeme
- Kabul Kredili Ödeme olabilmektedir.

Bu yöntemlerin hangisinin kullanılacağı; Alıcı ile satıcı arasındaki güvenin derecesine, mal ve sektör bazında yerleşik geleneklere, ülkenin genel politikasına ve nakit ödeme gücüne göre belirlenmektedir.

12.TESLİM ŞEKİLLERİ (INCOTERMS)

Dış ticarete ihracata konu malın, ihracatçının deposundan çıkıp ithalatçının deposuna ulaşıncaya kadar aradaki tüm lojistik, sigorta, indirme, bindirme, elleçleme, v.b. Masrafları hangi aşamada kimin tarafından üstlenileceğini belirler.

Dış ticarete taraflara düşen sorumluluklar, merkezi Paris'te bulunan Uluslararası Ticaret Odası'nca hazırlanan ve Incoterms diye adlandırılan 13 adet teslim şekli ile belirlenmiştir.

Incotermslerin düzenlenmesindeki amaç, uluslararası ticarete ortaya çıkan anlaşmazlıkları, uyuşmazlıkları ve hukuki ihtilafları ortadan kaldırmak ve uluslararası standart teslim şekilleri ortaya koymaktır. Incotermsler ilk olarak 1936 yılında düzenlenmiş olup, son olarak 2000 yılında gözden geçirilerek, yeniden kaleme alınmıştır. Incotermsler, temelde birbirinden farklı 4 ana grupta ele alınmaktadır. Bu gruplar E grubu, F grubu, C grubu ve D grubu teslim şekilleridir.

Dış ticarete yapılan sözleşmelerde ve verilen tekliflerde bu incotermsler kullanılır. Yani malın nakliye, yükleme, boşaltma, gümrükleme ve sigorta masraflarının kim tarafından ödeneceği açık açık yazılmaz. Bunun yerine bu incotermslerden uygun olanının kısaltması olan ilk 3 (üç) harfi ve malın teslim yeri yazılır. Örneğin FOB, Mersin Limanı, TURKEY

Tüm Taşıma Modlarında Kullanılan Teslim Şekilleri:

EXW-Ex Works Fabrikada Teslim
FCA-Free Carrier Taşıma Vasıtasının Yanında Teslim
CPT-Carriage Paid To Navlun Ödenmiş
CIP-Carriage and Insured Paid To Navlun ve Sigorta Ödenmiş
DAT-Delivered At Terminal (yeni) Terminalde Teslim
DAP-Delivered At Place (yeni) Belirtilen Noktada Teslim
DDP-Delivered Duty Paid Gümrük Vergileri Ödenmiş Olarak

Sadece Deniz ve İç Su Yolu Taşımalarında Kullanılan Teslim Şekilleri

FAS-Free Alongside Ship Geminin Yanına Teslim
FOB-Free On Board Gemiye Yükleterek Teslim
CFR-Cost and Freight Mal Bedeli ve Navlun Ödenmiş Olarak
CIF-Cost, Insurance And Freight Mal Bedeli, Sigorta ve Navlun Ödenmiş Olarak

Sadece CIP ve CIF teslim şekilleri satıcının malları sigortalamasını öngörür.

EXW (Ex Works - Ticari işletmede Teslim)
FCA (Free Carrier - Belirlenen Yerde Taşımacıya Teslim)
FAS (Free Alongside Ship - Gemi Doğrultusunda Teslim)
FOB (Free On Board - Gemi Bordasında Teslim)
CFR (Cost And Freight - Mal bedeli ve taşıma)
CIF (Cost, Insurance And Freight - Mal bedeli, Sigorta ve taşıma)
CPT ("Carriage Paid To...." – "Taşıma,.....'e kadar ödenmiş")
CIP ("Carriage and Insurance Paid To..." – "Sigorta dahil taşıma,....'e ödenmiş")
DAT (Delivered At Terminal - Terminalde Teslim)
DAP (Delivered At Place - Belirtilen Noktada Teslim)
DDP (Delivered Duty Paid - Vergileri Ödenmiş Teslim)

13.İHRACATTA KULLANILAN BELGELER

İhracatta Kullanılan Uluslararası Dökümanlar (<http://makebirlik.com/tr/sikca-sorulan-sorular/ihracatta-kullanilan-uluslararasi-dokumanlar-hakkinda-bilgi-verebilir-misiniz>)

- Gümrük beyannamesi
- Fatura
- Ticari Fatura
- Proforma Fatura
- Orijinal Fatura
- Navlun Faturası
- Konsolosluk Faturası
- Tasdikli Fatura
- Özel Fatura
- Ayrıntılı Fatura
- Menşe Şahadetnamesi
- A.TR Dolaşım Belgesi
- EUR.1 Dolaşım Sertifikası
- Tedarikçi Beyanı
- EUR-MED Dolaşım Sertifikası
- FORM A MENŞE BELGESİ
- Uluslararası Orijin ve Bitki Sağlık Sertifikası (Phytosanitary Certificate)
- Hayvan İhracına İlişkin Sağlık Raporu (Health Certificate For Animal Export)
- Kontrol Belgesi
- Çekirdeksiz Kuru Üzüm Analiz Belgesi
- Doğa Mantarı İhracatında Hazırlanan Annex II Sertifikası
- Et Süt ve Kuru Meyveler Dışında Gıda ve Gıda Ambalaj Maddelerinin İhracatında
- Gıda Güvenliği/Sağlık Sertifikası
- Ticari Kalite Denetim Yeterlilik Belgesi
- Borsa Tescil Beyannamesi
- İşlenmiş Tarım Ürünleri Beyan Formu/Analiz Sonuç Raporu
- CITES Belgesi
- Hasat Belgesi
- Menşei Belgesi
- Orman/Tekel Nakliye Tezkeresi
- Helal Belgesi
- AQAP Belgesi
- Sanayi Sicil Belgesi
- Tip Onayı Belgesi
- Radyasyon Analiz Belgesi / Sarı Belgesi
- Boykot/Kara Liste Sertifikası
- Analiz Belgesi
- E 1 Laminat Parke Belgesi
- Analiz Raporu Gerektiren Ürünler - Ekspertiz Raporu
- Halı Ekspertiz Raporu
- Hediye Eşya İhracatında Ekspertiz Raporu
- Lületaşı İhracatında Ekspertiz Raporu

- ATA Karnesi (ATA Carnet)
- Ata Sözleşmesine Üye Ülkeler Listesi
- Gözetim Belgesi
- Koşer Sertifikası
- FSC (Forest Stewardship Council - Orman Koruma Konseyi) Sertifikası
- Kimberley Süreci Sertifikası
- Sigorta Belgeleri (Insurance Documents)
- Sigorta Poliçesi (Insurance Policy)
- Konşimento, Taşıma Belgeleri (Bill of Lading, Transport Documents)
- Taşıma Belgeleri
- Deniz Konşimentosu
- Havayolu Konşimentosu
- Havayolu Taşıma Senedi
- Demiryolu Hamule Senedi
- Nakliyeciyi Makbuzu
- FİATA Tesellüm Belgeleri
- TIR Karnesi
- Çeki Listesi
- Koli Listesi

İhracatta Kullanılan Belgelerin Akış Şeması

14.FATURALAR

14.1. Proforma Fatura

İhracatçının sipariş sırasında ithalatçıya gönderdiği teklif faturasıdır. Bu faturada, malın maliyeti, nitelikleri, miktarı, çeşitli nakil masrafları, satış ve teslim şekli ile faturanın geçerlilik süresi yazılıdır. Proforma fatura, hiçbir malî yükümlülük meydana getirmez. İhracatçının veya satıcının vermiş olduğu bu fatura karşılığında herhangi bir ödeme veya KDV söz konusu edilmez.

14.2. Ticari Fatura

Fatura, satılan bir malın cinsi, ismi, miktarı, birim satış fiyatı, teslim şekli ve toplam bedeli gibi bilgilerin beyan edildiği, satıcı tarafından alıcıya gönderilen bir hesap belgesidir.

İhraç malları hazırlandıktan sonra düzenlenecek ilk belge faturadır. İhracatçı, anlaşmadan sonra malın miktarında, kalitesinde, ambalaj ve fiyatında bir değişiklik olmamışsa proforma faturadaki bilgileri aynen yazar. Eğer şartlarda değişiklik olmuşsa ticarî fatura yeni şartlar doğrultusunda düzenlenir.

Bu fatura, diğer yükleme belgeleri için esas teşkil eder. Genellikle bir İngilizce ve bir Türkçe olmak üzere iki nüsha olarak düzenlenen Ticari Faturaların nüsha adedi taraflar arasındaki anlaşmaya göre değişebilmektedir. Bunun yanı sıra, ticari fatura; gümrükte gönderilen malların kontrolünde, ithalatçı tarafından teslim alınan malların kontrolünde ve ithalatçı tarafından yapılacak ödemede kullanılan önemli ve zorunlu bir belgedir.

14.3. Konsolosluk Onaylı Fatura

Onaylı fatura, ihracatçı tarafından ithalatçının ülkesinin konsolosluğuna onaylattırılan ticari faturadır. Bazı ülkeler faturası konsolosluklarınca onaylanmamış malların ithaline izin vermezler. Onay, genellikle fatura konusu malların orijinine ilişkindir. Ancak konsolosluk onayı istenen hususların akreditifte belirtilmesi gerekir.

14.4. Türkçe Fatura

Yapılan ihracata ilişkin gümrüğe sunulmak ve daha sonra KDV iadesi işlemlerinde kullanılmak üzere hazırlanan faturadır.

14.5. Özel Fatura

Özel fatura, Türkiye’de ikamet etmeyenlere döviz karşılığında Türkiye’de ikamet etmeyenlere Döviz Karşılığı Satışlarda Katma Değer Vergisi İhracat İstisnası İzin Belgesine sahip mükellefler tarafından yapılan ve ihracat istisnası uygulanan satışlarda kullanılan faturadır.

14.6. Navlun Faturası

Navlunun satıcı (ihracatçı) tarafından ödenmesi durumunda, bunun konşimento üzerinde belirtilmesi gerekli ve bazen de zorunluluktur. Ancak bu belirtim yapılmamışsa, satıcı firmanın taşıyıcı firmadan bir navlun faturası alarak ithalatçı firmaya vermesi, ya da tahsil belgeleri arasına navlun faturasını da koyması gerekir. Navlun faturası malın ithal edildiği ülkede vergiye tabi kıymetinin tespitinde dikkate alınacak kıymet faktörlerinden birini oluşturur.

14.7. Ticari Faturalarda Bulunması Gereken Bilgiler

- Düzenlenme tarihi
- Alıcı ve satıcının adı ve adresi
- Sipariş veya anlaşma sayısı
- Malın tanımı, miktarı
- Malın birim ve toplam fiyatı
- Malın ağırlığı ambalaj numaraları
- Teslim ve ödeme şartları
- Yükleme ile ilgili detaylar
- Malın menşei

14.8. Fatura Hazırlanırken Dikkat Edilecek Noktalar

- İhracatçının adı, adresi, telefon, faksı, web sitesi e-maili tam olarak belirtilmelidir.
- İhracatçı açısından kimlik referansı olabilecek bilgiler yer almalıdır (vergi numarası gibi).
- Varsa alıcıdan ihracatçıya ulaşan siparişin referans numarası belirtilmelidir.
- Fatura kapsamında yer alan malların miktarı açıkça belirtilmelidir.
- Her bir miktara karşılık gelen malların tanımı, kolayca ayırt edilebilecek şekilde belirtilmeli ve bu malların ithalatçı ülkenin gümrük tarifesine uygun şekilde tarife numarası da bu bölümde yer almalıdır.
- Her bir malın birim fiyatı, taraflar arasında kabul edilen para birimi cinsinden belirtilmelidir.
- Birim fiyat üzerinden malın miktarına göre toplam değer yer almalıdır.
- Malın ulaşımını ihracatçı organize ediyorsa, malların ne şekilde teslim yerine ulaştırılacağı belirtilmelidir.
- Faturanın orijinal nüshaları tek imzalanmalıdır.
- İthalatçı ülkenin gümrük tarife numaralarına uygun şekilde malların pozisyon numaraları belirtilmelidir.
- Teslim adresi fatura adresinden farklı ise bu ayrıca belirtilmelidir.

15.PAKETLEME BELGELERİ

15.1. Çeki Listesi

Malın, fatura ve konşimentoda yazılı miktarlarının detaylı bir şekilde belirtilmesini temin etmek için düzenlenen bir belgedir. Her ambalaj içerisindeki malın brüt ve net ağırlığını belirtir. Hangi taşıta ne kadar mal yüklendiğini, her birim, paket, çuval vs. ağırlığı içermektedir. Özellikle hasar durumlarında sigorta tazminatının yerine getirilmesinde başvuru önemli belgelerden biridir. Uluslararası ticarete taraf olan kuruluşlarca istenen detayda düzenlenebilir. Gümrük idarelerince ve hasar halinde sigorta şirketlerince istenebilmektedir.

15.2. Koli Listesi

Her bir kolinin içinde bulunan ambalaj ve mal muhteviyatını ve ağırlığını belirten listelerdir. Yabancı gümrüklerde malın gümrük makamları tarafından örnekleme yöntemi ile kontrol edilmesine yaramaktadır. Ayrıca yabancı alıcılar ihracatçı tarafından kendilerine gönderilecek ambalaj listesine göre malları çeşitli perakende veya toptan satış yerlerine gönderebilmektedir. Ambalaj listeleri alıcının kendi iç dağıtımında bu açıdan yardımcı olmaktadır.

15.3. Sevk Belgeleri (Konşimentolar)

Tır, uçak, tren veya gemi ile yapılan taşımacılıkta kullanılan ve malın taşımak üzere teslim alındığını ve varış noktasında konşimento sahibine teslim edileceğini gösteren kıymetli evrak niteliğinde bir belge

15.4. Taşıma Belgeleri

- Deniz Yolu Konşimentosu (Bill of Lading)
- Hava Yolu Konşimentosu (Air Waybill)
- Demir Yolu Hamule Senedi (Rail Waybill)
- Kara Yolu Taşıma Senedi CMR

15.4.1. Deniz Yolu Konşimentosu

Bu belge bir gemi şirketinin veya onun yetkili acentesinin veya yükleme limanında acentesi yoksa gemi kaptanının mali yükletene verdiği, emre ve nama düzenlenebilen ve belge konusu malların taşınmak üzere kabul edildiğini gösteren bir makbuz ve aynı zamanda yükleme kaydı bulunduğu bir taşıma sözleşmesidir. Belirtilen malin mülkiyetini de temsil eder ve belgenin ciro edilmesiyle mal el değiştirir.

15.4.2. Hava Yolu Konşimentosu

Havayolu şirketlerince düzenlenen ve malları taşınmak üzere teslim alındığını gösteren makbuzdur. Mallar üzerinde tasarruf etme yetkisi vermez. Varış havalimanında gümrük işleminin tamamlanmasından sonra mallar belgede ismi yazılı alıcıya teslim edilir. Alıcı yerine alıcının bankası adına da düzenlenebilir. Bu durumda banka varis yerindeki havayolu şirketine vereceği yazılı talimatla malları alıcıya teslim ettirir.

15.4.3. Demir Yolu Hamule Senedi

Trenle taşımacılıkta kullanılan taşıma belgesi olup "malların demiryolu ile taşınmasına ilişkin uluslararası anlaşma" (Convention Internationale Concernantle Transports Des Marchandises Par Chemins De Fer) - kısa adı CIM - anlaşmasına tabii olarak düzenlenir. Malların mülkiyetini temsil etmez, dolayısıyla ciro edilemez. Demiryolu idaresince belgenin gönderene verilisi sadece malin bir vagonu doldurması (Full Load) durumu ile kısıtlıdır. Aksi halde, yani bir gönderene ait malin vagon doldurmaması (Less Than Full Load) durumunda demiryolu idaresi hamule senedi vermez. Bu gibi hallerde malin bir taşıma komisyoncusuna teslim edilerek ondan nakliyeciyi makbuzu alınması gerekir. Komisyoncular aynı yöne mal gönderen satıcılardan teslim aldıkları malları gruplandırarak vagonları doldururlar ve demiryolu idarecilerinden kendi adlarına hamule senedi alırlar.

15.4.4. Kara Yolu Taşıma Senedi CMR

Uluslararası nitelikteki CMR (Convention Merchandises Routiers) anlaşmasının hükümlerini kabul eden ülkelerce kullanılan bir karayolu taşıma belgesidir ve taşımanın CMR hükümlerine göre yapıldığını gösterir. Navlun komisyoncusu veya taşımacılık şirketi tarafından alıcının adına düzenlenir. Malların belirtilen şartlarla taşınmak üzere, iyi durumda teslim alındığını ve taşıma sözleşmesinin yapıldığını gösteren hukuki bir delildir. Malların mülkiyetini temsil etmediğinden ciro edilemez.

15.4.5. Konşimentoda Bulunması Gereken Zorunlu Unsurlar

Düzenleyen kimsenin imzası (Taşıyan veya onun yetkili kıldığı kişi)
Taşıyanın adı ve soyadı veya ticaret unvanı
Taşınan malın cinsi, ölçüsü (sayı, uzunluk vs.) markası ve diğer özelliklerine ait bilgiler
Tanzim tarihi ve yeri
Kaç nüsha olarak düzenlendiği

15.4.6. Taşıma Belgelerinde Dikkat Edilecek Hususlar

Taşıyıcı firma veya acentesi tarafından düzenlemeli ve imzalanmalıdır.

- Malların sevk tarihi belirtilmelidir. Bu tarih;
- Tahsil belgelerinin bankaya verililişi,
- Sigorta süresinin işlemeye başlaması,
- Malların hasara uğrama veya kaybolma risklerinin satıcıya mı alıcıya mı ait olduğunun belirlenmesi açısından önem taşımaktadır.
- Taşıma belgeleri temiz olmalıdır. Yani taşıta yüklenen malların ambalajının bozuk, malların akıntılı sızıntılı vb. olduğuna dair bir ifade içermemelidir. Bu tür bir ifade içeren taşıma belgeleri "kirli" olarak kabul edilmektedir.
- Taşıma belgeleri bayat olmamalıdır. Yani,
- Zamanında alıcının eline ulaşmalıdır.
- Zamanında bankaya verilmelidir
- Taşıma belgeleri ihbar kaydını taşımalıdır. Yani,
- Alıcı ya da adına hareket edenler "notify" bölümünde belirtilmelidir.
- Deniz konşimentolarında malların güverteye yüklendiği ifadesi yer almalıdır.
- Bazı taşıma belgeleri birden fazla orjinal set halinde düzenlenmektedir.
- Bu durumda her orjinal nüsha üzerine kaçınıcı nüsha olduğu belirtilmelidir. (1/3, 2/3, 3/3 gibi)
- Navlun'un ödenip ödenmediği belge üzerinde belirtilmelidir.

16.SERBEST DOLAŞIM BELGELERİ

- A.TR
- EUR 1
- MENŞE ŞEHADETNAME Sİ
- FORM A (ÖZEL MENŞE ŞEHADETNAME Sİ)

16.1. ATR Dolaşım Belgesi

- Türkiye'de serbest dolaşımda bulunan sanayi ürünlerinin AB ülkelerinde de serbest dolaşımını sağlayan ya da Türk menşeli ürünlerin AB ülkelerine ithalinde belirli tavizlerden yararlanılmasını sağlayan belgelere A..TR belgesi denilmektedir.
- A.TR belgeleri firmalar tarafından tanzim edilip, Ticaret Odaları tarafından onaylanmakta ve ihracatın yapıldığı Gümrük idareleri tarafından vize edilmektedir.
- AB ülkelerinde serbest dolaşan sanayi ürünlerinin Türkiye'ye ithal edilmesi durumunda Türk gümrüklerinde de KDV dışında bir vergi tahsilâtı yapılmamaktadır veya gerekli tavizler sağlanmaktadır.

16.2. Menşe Şahadetnamesi

- Menşe şahadetnamesi, ihraç edilecek malın menşeyini yani üretildiği yeri, hangi ülkeye ait olduğunu gösteren belgedir.
- İhracatçı tarafından ithalatçı ülkenin belirlediği şekilde hazırlanır. İthalat işlemlerinde, ürünlerin menşeyine göre işlem uygulanması gerektiğinden, ülkeler yaptıkları ithalatlarda ithal ürünlerinin hangi ülke menşeli olduğunu bilmek isterler. Sağlık veya gümrük vergileri açısından Menşe Şahadetnamesi gereklidir. (Örneğin, yabancı ülkelerde salgın hastalıkların baş gösterdiği durumlarda, o ülkeden ithalatın önlenmesi için ithalatçılardan malların kaynağını gösterecek belgeler istenebilir.)
- Menşe şahadetnamesi, ihracatçı tarafından hazırlandıktan sonra ihracatçının bağlı bulunduğu Ticaret Odası veya Sanayi Odası tarafından onaylanır. İthalatın yapılacağı ülkenin elçilik veya konsoloslukça onaylandığı da olur.
- Malların menşeyi, hangi ülkeye ait olduğu ithalatçı ülke tarafından uygulanarak gümrük vergisi oranlarını etkileyebilmektedir. Bu nedenle söz konusu belgeyi ithalatçı ülkenin talep ettiği biçimde dikkatlice ve doğru hazırlamak çok önemlidir.

16.3. Form A (Özel Menşe Şahadetnamesi)

Genel Preferanslar Sistemi – GSP, Gelişmekte Olan Ülkelerin ihraç mallarına Gelişmiş Ülkeler tarafından gümrükten muaf ya da indirimli oranlar uygulamak suretiyle rekabet gücü kazandırma imkânını sağlamaktadır.

Genel Preferanslar Sistemine dahil Japonya, Yeni Zelanda, Kanada, Avustralya, Rusya Federasyonu, Beyaz Rusya ve Ukrayna'ya yapılacak Türk menşeli malların ihracatında bu ülkelerin uyguladığı gümrük indirimi/muafiyetinden yararlanabilmek için doldurulan bir belgedir. İhracat bu ülkelere yapılıyorsa Form A özel menşe şahadetnamesinin, Oda tasdikinden sonra, Dış Ticaret Müsteşarlığı Bölge Müdürlüklerine de resmi tasdikinin yaptırılması gerekir.

16.4. Menşe Şahadetnamesinde Bulunması Gereken Bilgiler

- Malın Cinsi, Özelliği
- Ambalaj Şekli
- Koli Adedi, Kolilerin Marka ve Numarası
- Malın Net ve Brüt Ağırlığı
- Malın Yüklendiği Aracın İsmi ve Hareket Tarihi
- Yükleme Limanı ve Yükleme Yeri

17.ÜRÜNE GÖRE İSTENEN BELGELER

- CE SERTİFİKASI
- KONTROL BELGESİ
- ANALİZ BELGESİ
- STANDARDİZASYON BELGESİ
- SAĞLIK SERTİFİKASI
- BORSA BEYANNAMESİ
- VETERİNER RAPORU
- GARANTİ BELGESİ
- SİGORTA POLİÇESİ

17.1. CE Belgesi

CE İşareti, Avrupa Birliği'nin, teknik mevzuat uyumu çerçevesinde 1985 yılında benimsediği Yeni Yaklaşım Politikası kapsamında hazırlanan ve Yeni Yaklaşım Direktifleri içerisinde yer alan ürünlerle ilgili olup, ürünlerin AB'nin ilgili direktiflerine uygun olduğunu ve gerekli bütün uygunluk değerlendirme faaliyetlerinden geçtiğini gösteren işarettir.

Yeni Yaklaşım Politikası kapsamında yayımlanan direktiflerde; ürünün tanımı, taşıdığı riskler, sahip olması gereken asgari güvenlik koşulları, uygunluk değerlendirme prosedürleri ayrıntılı bir şekilde belirlenmektedir. CE işareti, tüketiciye bir kalite güvencesi sağlamaz, yalnızca ürünün, asgari güvenlik koşullarına sahip olduğunu gösterir. CE İşareti, bir yandan tüketiciye ürünün güvenli olduğu bilgisini verirken, diğer taraftan, ticari açıdan, ürünlerin bir üye ülkeden diğerine dolaşımı sırasında bir çeşit pasaport işlevi görmektedir. Bu işareti taşıması gereken, Yeni Yaklaşım kapsamı bir ürünün, bir Avrupa Birliği ülkesine girişi için, üzerinde CE İşareti bulunması zorunludur.

Bir ürünün CE İşareti'ni taşıması; Güvenlik Sağlık Çevre Tüketicinin korunması

ile ilgili temel koşulları yerine getirdiğini göstermekte ve o malın AB bünyesindeki ülkelerde hiçbir engelle karşılaşmaksızın dolaşımını sağlamaktadır. CE İşareti bir anlamda ürünler için teknik pasaport niteliğindedir.

CE İşaretleri Taşınması Zorunlu Ürün Grupları

- Alçak Gerilim
- Basit Basıncılı Kaplar
- Oyuncaklar
- İnşaat Malzemeleri
- Elektromanyetik Uyumluluk
- Makine Emniyeti
- Şahsi Koruma Teçhizatı
- Otomatik Olmayan Tartı Aletleri
- Vücuda Yerleştirilen Aktif Tıbbi Cihazlar
- Gaz Yakan Aletler
- Sıcak Su Kazanları
- Sivil Amaçlı Patlayıcı Maddeler
- Tıbbi Cihazlar
- Patlayıcı Ortamlarda Kullanılan Ekipman, Koruyucu Cihaz ve Sistemler
- Gezi Yatları
- Asansörler
- Soğutma Cihazları
- Basıncılı Kaplar
- Telekomünikasyon Terminal Ekipmanları
- In Vitro (IVD) Tıbbi Cihazları
- Radyo ve Telekomünikasyon Terminal Ekipmanları
- Ambalaj ve Atık Paketleme

17.2. Kontrol Belgesi

- Dış Ticarete Teknik Düzenlemeler ve Standardizasyon mevzuatında belirlenmiş bazı tarım, kimya ürünlerinin ihracatında kullanılan bir denetim belgesidir.
- DTS'ye (Dış Ticarete Standardizasyon) tabi ürünlerin ihracatında kullanılır. İhracatçı firma İhracat Kontrol Müdürlüğü'ne dilekçe ile başvurarak parti no.su talep eder. Alınan parti no.su tüm ambalajlara eklenir. Daha sonra, kontrol dairesinin tayin ettiği ekspertiz tarafından kontrol ve analizi yapılmasının ardından malın DTS'ye uygunluğunu gösterir belge ihracatçıya gümrüğe ibraz edilmek üzere verilir.

17.3. Uygunluk Belgesi

- Uygunluk denetimine tabi malları ithal etmek isteyen firmalar, bunların TSE tarafından belirlenen standartlara uygunluğunu belgelemek zorundadırlar.
- Mallar fiilen ithal edilmeden önce numuneleri alınmak ve TSE tarafından teste tabi tutulmak suretiyle bu uygunluk belgeleri verilmektedir.
- Test ve belgelendirme uygulaması, ithalat konusu malların, insan bitki ve hayvan sağlığı açısından zararlı bir etki taşımadığını, çevreye zarar vermediğini, güvenlik ve asayişle ilgili olumsuz etkilerinin bulunmadığını belgelemek amacını gütmektedir. Ayrıca tüketicinin korunması açısından da bu belgenin gerekliliğine inanılmaktadır. Standartlara uymayan malların ithalatına izin verilmemektedir.

17.4. Bitki Sağlık Sertifikası

Bitki ve bitkisel ürün ihracatçısının, satacağı ürünlerde hastalık, zararlı maddeler ve ilaç kalıntılarının bulunmadığını gösterir "Uluslararası Orijin ve Bitki Sağlık Sertifikası" adlı belgeyi temin etmesi gerekmektedir. Konu ile muhatap kurum, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Tarım İl Müdürlükleridir.

17.5. Hayvansal Ürünlerle İlgili Sağlık Sertifikası

İhracatçıların canlı hayvan, hayvansal maddeler ve deniz ürünleri ihracatında, bu ürünlerin insan ve hayvanlara geçebilen hastalıklardan temiz olduğunu gösterir "Sağlık Sertifikaları"ni temin etmeleri gerekmektedir.

17.6. Ekspertiz Raporu

Eski eserlerin mevzuatı uyarınca eski eser türü taşıyan malların ihracı yasaktır. Ülkemizde ihraç edilen malın (Halı, hediyelik eşya, lüle taşı, pipo ve makine) eski eser niteliğinde olup olmadığını ve cinsini belirlemek için ilgili mal, ihracatçının bağlı bulunduğu Odaca ekspertiz işlemine tabi tutulur. Oda görevlilerince kontrol edilen ihraç malı için bir rapor hazırlanarak onaylanır. Tanzim edilen raporun sureti Gümrük İdareleri'nce ibraz edilmek üzere ihracatçıya verilir.

17.7. Boykot/Kara Liste Sertifikası

Birbirleriyle savaş halinde olan veya ticari ilişkileri kesilmiş ya da zedelenmiş ülkeler birbirlerini kara listeye aldıklarından, belirli bir ticari ilişkinin kendi kara listeleri ile ilgisi olmadığını beyan ve onaylanmasını isterler. Bu belgeler bizzat ihracatçılar tarafından düzenlenip onaylanabileceği gibi alıcının ismini vereceği bir merci tarafından da düzenlenebilir.

17.8. Dokuma – Örme Kumaş-İplik Elyaf Detay Beyanı

Dokuma kumaşlarda Serbest dolaşıma kesin girişi yapılan malzemelerle alakalı yurt dışındaki üretici firma tarafından malzeme kıymetinin doğruluğunun tevsik edilmesi (belgelenmesi) amacı ile düzenlenen evraktır.

17.9. Garanti Belgesi

- İmalatçı – üretici veya ithalatçıların, sattıkları, ürettikleri ve/veya ithal ettikleri mallar için düzenlenen ve malın garanti süresi içerisinde meydana gelebilecek arızalarının en az iki yıl süreyle veya özelliği nedeniyle belirlendiği ölçü birimi içerisinde, ücretsiz olarak yenisi ile değiştirilmesinin, tamirinin, bedel

iadesinin veya bedel indiriminin taahhüt edildiğini ve satıcı ile tüketicinin yükümlülüklerini gösteren belgedir.

- İmalatçı- üretici veya ithalatçı firmalar, ürettikleri veya ithal ettikleri her cins ve/veya marka mal için, garanti belgelerini Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na onaylatmak zorundadırlar. Bakanlığın onayı bulunmayan garanti belgeleri geçersizdir.
- Garanti belgesi, üretici veya ithalatçıların, sattıkları, ürettikleri ve/veya ithal ettikleri mallar için düzenlenen ve tüketiciye verilen bir belgedir.
- Bir üretici veya ithalatçının herhangi bir üründe garanti belgesi verebilmesi için ise T.C. Bilim, Sanayi ve Ticaret Bakanlığından Bakım Onarım ve Servis Garantisi Belgesi alınması gerekmektedir. İthalat esnasında gümrüğe verilen belge de budur.
- Bakım Onarım ve Servis Garantisi Belgesi için genellikle gerekli ve daha önce alınması gereken bir başka belge de yine aynı Bakanlıktan temin edilen Satış Sonrası Hizmetleri Yeterlilik Belgesidir.

17.10. Koşer Sertifikası

Bir ihraç ürününün Musevi dinine uygunluğunu belgeleyen vesaihtir. Burada ihraç ürünü özellikle gıda ürünleridir. Türkiye'de Hahambaşılık tarafından verilen bir belgedir. İthalatçı tarafından, koşer istendiğinde ihracatçı firmalar Türkiye Hahambaşılığı'na şahsen veya faksla müracaat ederler ve belirttikleri gıda maddeleriyle ilgili koşer sertifikasını talep ederler. Müracaat sırasında, söz konusu gıda ürününde hangi hammaddelerin kullanıldığı da belirtilir.

17.11. Radyasyon Belgesi

- İhraç edilecek tarım ürünlerinin hiç radyasyon içermediğini veya kabul edilebilir orandan daha fazla radyasyon içermediğini ispatlayan ve ihracatçı ülkenin bu konuda ölçüm yapmaya yetkili bir resmi kuruluşu tarafından düzenlenip ithalatçıya ulaştırılmak üzere ihracatçıya verilen bir belge niteliği taşır.
- Alıcı, talep ettiği tarım ürünü içinde belirli ağırlıktaki miktarın içerdiği radyasyon derecesini (bekerel) bildirir, fazlasını kabul etmez. İhracatçı bu belge ile sonucu kanıtlamış olur.
- AB ülkeleri, Türk ihracatçı firmalarından Çernobil nükleer kazası sebebiyle özellikle yaş doğa mantarı için bu belge istenmektedir. Bu belgenin ithalatçı firmalar tarafından talep edilmesi halinde ihracatçı firmalar, Türkiye Atom Enerjisi Kurumuna bağlı Ankara Nükleer Araştırma ve Eğitim Merkezi veya Çekmece Nükleer Araştırma ve Eğitim Merkezine başvurarak söz konusu belgeyi temin ederler.

18.e- İHRACAT

Teknoloji, iletişim, ulaşım araçlarının başdöndüren gelişmesine paralel olarak e-Ticaretin hızlı gelişimi, küreselleşme, sınırların ötesine aynı gün erişebilme olanakları ile birlikte gelişen e-Ticaret aynı zamanda e-İhracatı da geliştirmektedir. TÜSİAD'ın 2017 tarihli raporunda bu konuya özellikle dikkat çekilmiş ve giderek önem kazanan bir alana dair önemli tespitler yapılmıştır.

“Sınır ötesi ticaret, lokal e-ticaret pazarının belli bir olgunluğa erişmesinin ardından büyümenin devamlılığını sağlamak adına önemli bir odak alanıdır. E-İhracat, Türkiye'nin 2023 ihracat hedeflerinin gerçekleşmesinde de önemli rol oynayacaktır. Özellikle KOBİ'ler için KOSGEB'in de KOBİ Stratejisi ve Eylem Planı'nda öngördüğü gibi e-ticaret, ihracatın artırılması için en kritik kanallardan bir tanesidir. Mega ve büyük perakendeciler için de, lokal pazarda elde edilen yetkinliklerin yeni pazarlarda değerlendirilmesi önemlidir.” (Dijitalleşen Dünyada Ekonominin İtici Gücü: E-Ticaret, TÜSİAD, 2017 <http://tusiad.org/tr/yayinlar/raporlar/item/9675-dijitallesen-dunyanin-itici-gucu-e-ticaret>)

E-İhracatın Önündeki Engeller

Bu önemli ihracat kanalının önünde, sektörün büyümesini kısıtlayan, aşılması gereken bariyerler bulunmaktadır. Paypal ve Ipsos'un 2016 yılında gerçekleştirdiği araştırmaya göre, lojistik maliyetleri, ürünlerin bilinmeyen bir pazardan gelmesi nedeni ile ulaşmama endişesi, gümrük vergileri ve süreci, ulaşım süresi ve ürünün anlatıldığı gibi olmaması tüketicileri sınır ötesi alışveriş işlemlerinde bir kez daha düşünmeye itmektedir.

Dünyada, sınır ötesi ticaretin önündeki engellerin kaldırılması için pek çok uluslararası çalışma yapılmaktadır. Bu çalışmalar gümrük süreçleri ve kanunların sürecini hızlandırmak, optimize etmek ve daha kolay hale getirmek için yeniden kurgulanması gerektiğini önermektedir. Lausanne Cross-Border Research Association ve Türkiye'nin de üyesi olduğu International Chamber of Commerce'in (ICC) yaptığı araştırmalar, sınır ötesi ticaret ve e-ihracatın artırılması ve bu kanallar üzerinden dünyaya açılacak KOBİ'lerin desteklenmesi için gümrük muafiyeti tutarlarının artırılması gerektiği yönündedir. İlave olarak, Türkiye'de aşağıdaki sorunlarla da karşılaşmaktadır.

Türkiye'de işletmelerin e-ihracat işlemlerinde yaşadığı bir problem, ürünlerin iade sürecidir. Yurtdışındaki bir müşteri ürünü iade etmek istediğinde, ürün PTT'nin gümrükteki depolarında, posta yolu ile yapılan mektuplaşma süreci nedeni ile uzun süreler beklemektedir. Bu süreyi beklemeden ürünlerini çekmek isteyen işletmeler ise, ürünlerini ithalat prosedürlerini uygulayarak depolardan çekebilmektedir. Bu nedenle ilave olarak vergi ödemek durumunda kalan işletmecilerin de KDV iadesi için ekstra bir süreç içerisine girmesi gerekmektedir.

Öte yandan, Alibaba, Amazon, Ebay gibi dünya devleri ürünlerini dünyanın önemli bir kısmına ücretsiz teslimat fırsatı ile iletebilmektedir. Türkiye'de firmalar için ürünlerini yurtdışına göndermek ise hala hem uzun hem de oldukça maliyetli bir süreçtir. Bu da firmaların uluslararası arenada rekabet gücünü azaltmaktadır.

Özellikle KOBİ'lerin küçük miktardaki ihracat ürünlerini (tek seferde 150 kg ve 7.500 EUR bedele kadar) hızlıca yurtdışına gönderebilmelerini sağlayan Elektronik Ticaret Gümrük Beyannamesi (ETGB) uygulaması da 2012 yılından bu yana süreçleri kolaylaştırmakta ve maliyetleri azaltmaktadır. Fakat ETGB şu aşamada yalnızca hava yolu taşımacılığı ile gönderilen ürünleri kapsamaktadır.

E-ihracat Rakamlarının Gerekli Detayda Raporlanması Kritik

E-ihracat rakamlarının ülke, firma ve ürün bazında raporlanması ve bu rakamların yetkililerce takip edilmesi;

- ülkeler arası ticaret dengesini anlamak,
- bu konuda gerekli aksiyonları almak,
- e-ihracat yapan firmaları takip etmek,
- firmalara yeni pazar hedefleri için yol göstermek ve
- bu firmalara gerekli teşviklerin sağlanması açısından önem taşımaktadır.

Mevcut durumda, bu detayda bir raporlama mekanizması bulunmamakla birlikte, elektronik ortamda yapılan ihracat işlemlerinin artması ile birlikte raporlama ihtiyacı daha da artacaktır.

Ülkemizde faaliyet gösteren ve yurtdışından gelen alım taleplerini listeleyen çeşitli platformlar, alıcı ve satıcıları online ortamda buluşturmakta ve ihracatın artmasına katkı sağlamaktadır. Bu gibi dijital platformlar ihracatın artırılması için önemli kanallar olup, üyelik ücretleri için devlet kanalından hibe destekleri de sağlanmaktadır.

19.İHRACAT İÇİN PAZAR ARAŞTIRMASI YAPMAK

Bu bölümdeki bilgilerin tamamı “<http://www.oaib.org.tr/Sss/24/Masa-Basi-Dis-Pazar-Arastirmasi-Nasil-Yapilir>” adresinden aynen alınmıştır.

Masa Başı Dış Pazar Araştırması Nasıl Yapılır?

Dış pazar araştırmasında masa başı pazar araştırması ve yerinde alan araştırması olmak üzere birbirini tamamlayan iki yöntem mevcuttur. Çoğu zaman önce masa başı çalışması daha sonra ise yerinde pazar araştırması yapılmaktadır.

Masa başı araştırması iki aşamadan oluşmaktadır:

- Hedef pazarın seçimi
- Hedef pazar potansiyelinin ölçülmesi

Masa başı çalışması ile işletme önce hedef pazarını seçmekte, daha sonrada bu pazarın uygunluğu konusunda bir ön araştırma yapmakta, hedef pazar potansiyelini ölçmektedir.

Masa başı araştırması üç basit yolla gerçekleştirilmektedir:

Dünyadaki olayların günü gününe takibi: Firma, faaliyet alanı ile ilgili uluslararası pazardaki gelişmeleri ve özel projelerle ilgili haberleri sürekli izlemelidir.

Ticari ve ekonomik istatistiklerin analizi: Ticari istatistikler genelde ürün gruplarına ya da ülkelere göre hazırlanmaktadır. Gerek nüfus, nüfus dağılımı gibi demografik yapıyla ilgili göstergeler gerekse kişi başına milli gelir düzeyi, sektörlere göre üretim miktarı gibi genel ekonomiyle ilgili istatistikler bir firmanın ürünü için potansiyel pazarların belirlenmesinde en önemli göstergelerdir. İnternetteki web sayfaları ve e-mail ile elde edeceğiniz bilgiler elektronik ortamda sağlayacağınız verilerdir. Elektronik ortamda ve basılı yayınlara; İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterlikleri, İhracatı geliştirme kuruluşları, ticaret ve sanayi odaları, dış ticaret müşavirlikleri, kütüphaneler ve diğer kaynaklardan ulaşabilirsiniz.

Masa başı araştırmasına yönelik kaynaklar çok önemli bilgiler içermekle birlikte bazı eksiklikleri olacağı da unutulmamalıdır. Bazı ülkeler için yıllara ilişkin istatistik bilgileri en az 2 yıl önceye aittir ve hizmet sektörü için bilgi çoğu kez mevcut değildir. Nüfus ve nüfusun dağılımı, kişi başına gelir düzeyi gibi demografik yapı ve genel ekonomiyle ilgili pek çok ticari istatistik ücretsizdir. Ancak özel raporlar ve çalışmalar için 100 dolar ile 1000 dolar arasında değişen bir maliyetin ödenmesi gerekebilir.

Uzmanların görüşlerinin alınması: Uzman görüşlerini öğrenmek için çeşitli yollar vardır:

- İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliklerindeki uzmanlarla görüşme,
- Ticaret ve sanayi odalarındaki uzmanlarla görüşme,
- Seminerler, fikir üretme toplantıları (workshop) ve uluslararası ticari faaliyetlere katılma,
- Uluslararası ticaret ve pazarlama danışmanlarından yararlanma,
- Benzeri ürünleri ihraç eden başarılı ihracatçılarla görüşme,

Masa başı araştırması araştırmacının hedef pazara daha hazırlıklı ve donanımlı gitmesini sağlayarak, bu bilgileri araştırmakla pazarda zaman kaybetmesini önleyecektir.

Masa başı pazar araştırmasında verilerin toplanması ve değerlendirilmesi zor ve sıkıcı olabilir. Ancak artık internet kullanımı bilgi kaynaklarına ulaşmada müthiş bir olanaktır. Pazar araştırması yaparken internet kanalıyla ulaşabileceğiniz kaynakların listesini, Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğinden temin edebilirsiniz (www.oaib.org.tr).

Masa Başı Araştırmasının Aşamaları Nelerdir?

- Amaç
- Ürünün Sınıflandırılması
- Bilgi Kaynaklarının Tespiti
- Verilerin Sınıflandırılması
- Veri Bankasını Oluşturma

Amaç: Hedef bir ülkenin ve bu ülkedeki potansiyel müşterilerin belirlenmesidir. Pazar araştırması ile firma hedef pazarlarla ilgili stratejisine karar verecek ve bu pazarlarda uygulanacak pazarlama karmasını belirleyebilecektir.

Ürünün Sınıflandırılması: Etkili ve bilinçli bir pazar araştırmasına başlamanın ilk adımı ürettiğiniz ya da üreteceğiniz ürünün uluslararası literatürde bilinen şekliyle sınıflandırılmasının yapılmasıdır. Ticari istatistiklerin birçoğu kaynaklarda ürün sınıflandırması ile yer alırlar. Bu kaynaklar sizlere ürününüz için uygun ülke ve pazarları bulmanızda yardımcı olacaktır.

Ülkemizde dış ticaret istatistikleri "ARMONİZE SİSTEM NOMANKLATÜRÜ" esas alınarak 12'li bazda hazırlanmaktadır. Armonize Sistem, Gümrük İşbirliği Konseyi tarafından 14 Haziran 1983 tarihinde kabul edilen Uluslararası Armonize Mal Tanımı ve Kodlaması Anlaşmasına dayanmaktadır. Böylece uluslararası istatistiklerin derlenmesi, kıyaslanması ve gümrük giriş tarife cetvellerinin düzenlenmesi kolaylaşmıştır. Ürününüzün armonize sistem numarasını Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğini arayarak öğrenebilirsiniz. (www.oaib.org.tr)

Ürününüzü sınıflandırıp dünya ve Türkiye ticareti ile ilgili verileri elde ettiğinizde ürününüzün ve/veya sektörünüzün tüm dünyadaki ve Türkiye'deki durumu hakkında bilgi edinebilirsiniz.

Bilgi Kaynaklarının Tespiti:

Pazar potansiyelinin ölçülmesi ve pazarın değerlendirilmesi için yapacağımız araştırmada yararlanacağımız bilgi kaynakları da çeşitli şekillerde sınıflandırılabilir. Bilgi kaynakları, dış pazarlarda gerçekleştirilecek pazar araştırması sırasında kişi veya kuruluşların kendi özel gayretleri ile topladıkları orijinal bilgilerin kaynakları olabileceği gibi yurtdışındaki müşterilerle yapılan yazışmalar, proforma faturalar gibi firmanın kendi bünyesinde yer alan bilgilerden, yurtdışındaki araştırma kurumlarından, ulusal ve uluslararası örgütlerden ücretli veya ücretsiz olarak sağlanabilen rapor, etüt ve araştırmalar gibi hazır veriler olabilir.

Bilgi kaynaklarımız firma içi kaynaklar, Türkiye'deki Kuruluşlar yada Uluslararası Kuruluşlardan elde edilen bilgiler şeklinde de sınıflandırılabilir.

İnternet günümüzde özellikle güncel ticari bilgi için büyük bir kaynaktır. Aşağıda bahsedilen yurtiçindeki ve uluslararası kuruluşların web sayfalarından ticari bilgi elde edilebilir. Örneğin; Ekonomi Bakanlığının web sayfasında (www.ekonomi.gov.tr) Türkiye İhracatçılar Rehberi bulunmaktadır. Bu rehber sayesinde Türkiye'de hangi firmanın hangi ürünü nereye ihraç ettiği bilgisini elde edebilirsiniz. Bu sayede rakiplerinizin ürünlerini nereye ihraç ettikleri konusunda bilgi sahibi olur ve siz de aynı pazara ürünlerinizi ihraç etme şansını elde edebilirsiniz.

İşletmede pazarlama bölümünün satış raporları, müşteri listeleri, satış kayıtları, satıcılarla olan yazışmalar, bayi yazışmaları vardır. Müşteri hizmetleri bölümü müşterilerden gelen övgü ve şikâyetleri öğrenmektedir. Muhasebe bölümü ise düzenli olarak satış siparişleri, mal sevkiyatı, stok ve tutundurma maliyeti gibi konularda bilgi toplamaktadır.

Düzenli bir pazarlamacı her araştırma için topladığı bilgileri ileride tekrar kullanabilecek şekilde özenle arşivlemelidir. Dosya ve kartlarda saklanabilecek dokümanları arasında geçmişteki araştırma projelerinden elde edilmiş bilgilere ek olarak gazete ve dergilerden derlenmiş haberler ve firmasına gelen diğer yayınlardan alınmış ilgili yazılar bulunur.

Her ülkede ticareti geliştirmeye yönelik çalışan devlet kurumları vardır. İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterlikleri, Ekonomi Bakanlığı, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Eximbank, gibi kamu kuruluşlarından ticaret ve ekonomi ile ilgili istatistikleri, ihracat rehberlerini ülke ve ürün profillerini, sektör raporlarını elde edebilirsiniz. Bu bilgilere kuruluşların web sayfalarından da ulaşmanız mümkün olacaktır.

Türkiye'nin dış ticareti ile ilgili veriler armonize sistem numarasına göre 2-12'li bazda , Ekonomi Bakanlığı, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterlikleri kayıtlarında mevcut olup, bu veriler ilgili kurumlardan temin edilebilir.

Dış ticaretle ilgili bilgilerin, etkin, hızlı ve doğru bir şekilde ihracatçılarımıza ulaştırılması, ihracatın her aşamasında rehberlik ve danışmanlık yapılması, dış ticaretle ilgili her konuda üyelerden, diğer firmalardan, üniversiteler, kurum ve kuruluşlar ile diğer kişilerden telefon, e-posta ve faks ile ulaşan tüm sorulara, sahip olunan, deneyim, geniş veri, bilgi tabanı aracılığıyla en kısa sürede cevap verilmesi amaçlanmaktadır. Pazar araştırması ile ilgili olarak; ülke ve sektör raporları, istatistikî veriler ve dış ticaret mevzuatı konularında bilgi almak için Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği ile irtibata geçebilirsiniz (www.oaib.org.tr).

İhracat, ithalat ve dünya ticaretine ilişkin sayısal bilgi edinilebilecek diğer kaynaklar ise başta Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) olmak üzere, Ekonomi Bakanlığı (www.ekonomi.gov.tr), Ekonomi Bakanlığı Ticaret Müşavirlikleri (www.musavirlikler.gov.tr), İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterlikleri, KOSGEB (www.kosgeb.gov.tr), Hazine Müsteşarlığı (www.hazine.gov.tr), Dış İşleri Bakanlığı (www.mfa.gov.tr), Maliye Bakanlığı (www.maliye.gov.tr), Ulaştırma Bakanlığı (www.ubak.gov.tr), Merkez Bankası (www.tcmb.gov.tr), Türk Eximbank (www.eximbank.gov.tr), Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı (TİKA) (www.tika.gov.tr), Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (www.gtb.gov.tr) dır. Bunlar dışında Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (www.tobb.org.tr) Ticaret Odaları (www.ito.org.tr, www.izto.org.tr vd.) gibi meslek kuruluşlarından da bol miktarda bilgi sağlanabilir. Bu kuruluşlar başvuranlara ücretsiz danışmanlık hizmetleri de sunmakta, dış ticaretin geliştirilmesi için çeşitli projeler geliştirmektedirler. Yukarıda adresleri verilen web sitelerinden; Dünya Bankası, Uluslararası Ticaret Örgütü, Birleşmiş Milletler gibi uluslararası kuruluşların web sitelerine de ulaşabilmektedir.

İhracat düşünülen ülkenin Türkiye'deki ticaret ataşeliği, konsoloslugu veya elçiliğinden o ülkeyle ilgili dış ticaret istatistikleri, gümrük mevzuatı ve ülkenin ticaret ve sanayisi ile ilgili bilgiler de elde edilebilir.

Ticaret Müşavirlikleri de buldukları ülkedeki pazara ilişkin çeşitli bilgileri, talep edildiğinde ihracatçılara sağlamaktadır. Ayrıca www.musavirlikler.gov.tr web adresinde, birçok Ticaret Müşavirliğinin web sayfaları yer almakta, bu sayfalar aracılığıyla ilgili ülkenin mevzuatı, iş ve yatırım yöntemleri, müşavirlik raporları gibi bilgilere ulaşabilmektedir. Ticaret müşavirliklerinin adreslerine www.musavirlikler.gov.tr web sayfalarından ulaşabilirsiniz.

Uluslararası kuruluşların yayınları çok zengin bir bilgi hazinesi oluşturmaktadır. Bu tür kaynakların başlıcaları şunlardır:

Birleşmiş Milletler Teşkilatı tarafından yayımlanan "Birleşmiş Milletler İstatistik Yıllığı" (The United Nations Statistical Yearbook).

Uluslararası Para Fonu IMF'nin aylık "Uluslararası Finansal İstatistikleri" (International Financial Statistics) ITC-International Trade Center (Uluslararası Ticaret Merkezi) Merkezi Cenevre'de bulunan bu kuruluşun ülkelerin sektörlere göre toplam ticaret istatistiklerine ulaşabilirsiniz. Bu sayede hangi ülkenin hangi sektörlerde dünya ticaretindeki sıralamasının ne olduğunu öğrenmeniz mümkün olacaktır.

WTO-World Trade Organisation (Dünya Ticaret Örgütü)

Dünya Ticaret Örgütünden dünya ticareti ile ilgili güncel bilgileri ve sektörlerle ilgili dünyadaki genel eğilimler konusunda bilgi edinebilirsiniz.

Dünyadaki İhracatçı Birlikleri Benzeri Kuruluşlar (Dış Ticareti Geliştirme ve Destek Kuruluşları)
Çoğu ülkenin dış ticareti geliştirme kuruluşundan o ülke ile ilgili ekonomi ve ticaret bilgilerini öğrenebilirsiniz. Örneğin İngiltere'de faaliyet gösteren Trade Partners (www.tradepartners.gov.uk) isimli kuruluş dünyadaki birçok ülkede belirli sektörler hakkında raporlar yayınlamaktadır.

Dünya Bankası'nın "Yıllık Raporları"nda çeşitli ülkeler ve ülke grupları için hazırlanmış özel raporlar yanında, sanayileşme dereceleri ve gelir düzeylerine göre gruplanmış 124 ülke için toplam nüfus, kişi başına düşen gelir, yıllık enflasyon oranı, sektörler itibari ile üretim değerleri, ithalat-ihracat kıymetleri gibi bilgiler edinilebilir.

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü OECD'nin çeşitli yayınlarında, özellikle üye ülkelerle ilgili önemli ekonomik göstergeler içeren genel istatistiklerde (General Statistics) ihracatçılar için çok faydalı bilgiler bulunabilir.

Sektör, Ülke, Firma Kaynakları, Uluslararası Dış Ticaret Verileri ve Pazar Araştırması ile İlgili Web Siteleri Hangileridir?

İhracatçı Birlikleri Sektör ve Ülke Raporları

İhracatçı Birlikleri tarafından hazırlanan, ihraç sektörlerinin veya ürünlerin Türkiye'deki mevcut durumu, üretim yapısı ve dış ticareti ile bunlara ilişkin istatistikler ve dünya ticareti hakkında bilgilerin yer aldığı sektör ve ülke raporlarına erişim için. Tıklayınız.

<http://www.tim.org.tr/tr/birlikler.html>

SEKTÖR RAPORLARI

<http://www.ibp.gov.tr/pg/section-pg-sektor.cfm>

(Ekonomi Bakanlığı İhracat Bilgi Platformu Sektör Araştırmaları, Kayıtlı Kullanıcı Olmak Gerekmemektedir.)

<http://www.tcp.gov.tr/english/sectors/index.cfm> (Ekonomi Bakanlığı İhracat Bilgi Platformu İngilizce Sektör Araştırmaları)

1. (Ülke İsmi Girildikten Sonra Müşavirlik Raporları, Sektör Raporları Bölümü)

<http://www.iso.org.tr/yayinlarimiz/> (İstanbul Sanayi Odası Sektör Raporları)

<http://kutuphane.ito.org.tr/yordambt/yordam.php> (İstanbul Ticaret Odası)

<http://www.izto.org.tr/e-oda/ar-ge-bulten/onceki-raporlarimiz> (Zmir Ticaret Odası Raporları)

<http://www.kobi.org.tr/index.php/bilgibankasi/sektoer-raporlar> (TOBB- Kobi Bilgi Sitesi)

<http://www.tobb.org.tr/TurkiyeSektorMeclisleri/Sayfalar/SektorRaporlari.html> (TOBB Sektör Raporları)

<http://www.musiad.org.tr/tr-tr/musiad-kitapligi/arastirma-raporlari--> (MUSİAD Sektör Raporları)

<http://www.rekabet.gov.tr/default.aspx?nsw=pZ+LivBm9kHA/os13uU+bA==H7deC+LxBI8=> (Rekabet Kurumu Sektör Raporları)

<http://www.tusiad.org.tr/bilgi-merkezi/raporlar/> (TÜSİAD Raporlar)

<http://www.tigem.gov.tr/pages/sektorel-degerlendirme-raporlari.aspx> (TİGEM Sektör Raporları)

<http://www.denizticaretodasi.org.tr/Sayfalar/sector-raporu.aspx> (Deniz Ticaret Odası Sektör Raporları)

http://www.tskb.com.tr/kredilendirme_proje_finance/detail.aspx?SectionID=cNbXL9nZ7otCgd4yiTywkW%3d%3d&ContentId=LwAoJisp6iOp0LanFkK4UA%3d%3d (TSKB Sektör Raporları)

<http://www.tcp.gov.tr/indexe.cfm> (İhracatçı Birlikleri Tanıtım Grupları-Sektör Raporları İçin Tıklayınız.)

Buy From Turkey	Designforexport	DesignTurkey	
Health in Turkey	Invest in Turkey	Reach İMMİB	Turkey is Ready
Turquality	Turkish Ceramics	Turkish Cosmetics	Turkish Giftware
Turkish Kitchenware	Turkish Packaging Industry	Turkish Steel	Turkish Stones

ÜLKE RAPORLARI

<http://www.ibp.gov.tr/pg/section-pg-ulke-ndx.cfm> (Ekonomi Bakanlığı İhracat Bilgi Platformu Ülke Masaları, Kayıtlı Kullanıcı Olmak Gerekmetedir.)

<http://www.musavirlikler.gov.tr/> Ülke İsmi Seçildikten Sonra, Müşavirlik Raporları, Yıllık Raporlar Bölümü

İkili Ticari İlişkiler

Avrupa
Asya-Pasifik
Avrasya
Ortadoğu - Kuzey Afrika
Sahra Altı Afrika
Amerika

Bölgesel ve Çoklu Ticari İlişkiler

Türkiye-AB
Türkiye-STA
Türkiye-EİT
Türkiye-D8
Türkiye-KEİ
Türkiye-İKÖ
Türkiye-İSEDAK

Çok Taraflı Ticari İlişkiler

Türkiye-DTÖ
Türkiye-OECD

http://www.deik.org.tr/pages/TR/DEIK_Bulten.aspx?IKID=10

(DEİK Ülke Bültenleri)

<http://www.izto.org.tr/IZTO/TC/IZTO+Ticaret/Dis+Ticaret+Kosesi/UlkeRaporlari/>

<http://www.tika.gov.tr/yayinlar/tanitim-brosuru/27> (TİKA Ülke Raporları)

<http://www.ito.org.tr/Dokuman/Ulke/>

<http://kutuphane.ito.org.tr/yordambt/yordam.php> --- (İTO Ülke Raporları)

<http://www.ydy.gov.tr/ulkeler.cfm> (**Ekonomi Bakanlığı Yurtdışına Yatırım Web Sitesi-Ülke Rehberleri**)

<http://www.kso.org.tr/sayfa/tr/ulke-raporlari-> (**Konya Sanayi Odası Ülke Raporları**)

<http://www.kalkinma.com.tr/ulke-raporlari.aspx> (**Kalkınma Bankası Ülke Raporları**)

<http://kosgeb.gov.tr/Pages/UI/Yayinlar.aspx?ref=2> (**KOSGEB Ülke Raporları**)

<http://www.turkmakinesanayi.com/kutuphane/ulke-raporlari> (**Türk Makine Sanayi Sektör Platformu Ülke Raporları**)

TÜRK FİRMA KAYNAKLARI

<http://rehbertr.ekonomi.gov.tr/rehberTR/loginDevam> (Türkiye İhracatçılar Rehberi)

<http://www.tcp.gov.tr/indexe.cfm> (İhracat Bilgi Platformu Firma kaynakları.)

Buy From Turkey	Designforexport	DesignTurkey	
Health in Turkey	Invest in Turkey	Reach İMMİB	Turkey is Ready
Turquality	Turkish Ceramics	Turkish Cosmetics	Turkish Giftware
Turkish Kitchenware	Turkish Packaging Industry	Turkish Steel	Turkish Stones

Sektörel Tanıtım Grupları (İhracatçı Birlikleri-TİM)

- Kanatlı Tanıtım Grubu
- Deri Tanıtım Grubu
- Makine Tanıtım Grubu
- Kuru Meyve Tanıtım Grubu--<http://www.iib.org.tr/tr/birliklerimiz-kuru-meyve-ve-mamulleri-ihracatcileri-birligi.html>
- Makarna, Bulgur, Bakliyat ve Bitkisel Yağlar Tanıtım Grubu
- Seramik Tanıtım Grubu
- Süs Bitkileri Tanıtım Grubu
- Un ve Unlu Mamüller Tanıtım Grubu
- Zeytin ve Zeytinyağı Tanıtım Komitesi
- Su Ürünleri Tanıtım Grubu
- Narenciye Tanıtım Grubu
- Fındık Tanıtım Grubu
- Şekerli Mamüller Tanıtım Grubu

OAİB Tanıtım Grupları

Seramik Tanıtım Grubu

Savunma ve Havacılık Tanıtım Grubu

Un ve Unlu Mamuller Tanıtım Grubu

Süs Bitkileri Tanıtım Grubu

Makine Tanıtım Grubu

<http://sanayi.tobb.org.tr/>

(TOBB Sanayi Veri Tabanı Üyelik Gerekmemektedir.)

<http://www.oaib.org.tr/Sektorel-Kurum-ve-Kuruluslar> (Sektörel Dernek, Birlik, Vakıf, Federasyonlar)

1. (20 Firmadan Fazla Aramalar İçin Üyelik Gerekmemektedir.)
2. (Üyelik Gerekmemektedir.)

YURT DIŞI FİRMA KAYNAKLARI

1. (Ülke Girildikten Sonra Sağ Tarafa Ülke Firma Kaynakları Bölümü)
2. (20 Firmadan Fazla Aramalar İçin Üyelik Gerekmemektedir.)
3. (Üyelik Gerekmemektedir.)

ULUSLARARASI DIŞ TİCARET VERİLERİ

<http://www.intracen.org/tradstat/> (ITC International Trade Statistics)

UNSTATS: <http://comtrade.un.org/db/> (Birleşmiş Milletler Ticaret İstatistikleri)

http://madb.europa.eu/madb/statistical_form.htm (AB-Üçüncü Ülkeler Ticaret İstatistikleri)

<http://exporthelp.europa.eu/thdapp/comext/ComextServlet?languageId=EN> (AB Ticaret İstatistikleri)

<http://www.census.gov/foreign-trade/statistics/country/index.html> ((ABD Ticaret İstatistikleri)

EN ÖNEMLİ E-TİCARET SİTELERİ

- "2011/1 Sayılı Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği Hakkında Tebliğ" kapsamında;
- Ön Onaylı E-Ticaret Siteleri Listesi

www.alibaba.com
www.archiexpo.com
www.army-technology.com
www.bncnetwork.net
www.bysharing.com
www.chemorbis.com
www.directindustry.com
www.dothehealth.com
www.ec21.com
www.environmental-expert.com
www.europages.com
www.europeansourcing.com
www.exportaworld.com
www.exportpages.com
www.fibre2fashion.com
www.fordaq.com
www.frappr.us
www.globalsources.com
www.kompass.com
www.medicalexpo.com
www.mfg.com
www.nauticexpo.com
www.panjiva.com
www.power-technology.com
www.psi-network.de
www.steelorbis.com
www.stonecontact.com
www.tecdoc.de
www.tradeatlas.com
www.tradekey.com
www.tuningtr.net
www.turkishbusinessplatform.com
www.turkishexporter.net

Dış Ticarete İstatistik ve Analizler

TÜİK Dış Ticaret İstatistikleri

<http://tuikapp.tuik.gov.tr/disticaretapp/menu.zul>

<http://www.ekonomi.gov.tr/index.cfm?sayfa=index>

Dış Ticaret İstatistikleri Veri Sorgulaması	Araştırma ve Raporlar
Dış Ticaret Verileri	Dış Ticaret Beklenti Anketi
Dış Ticaret ve Ekonomik Göstergeler	Periyodik Yayınlar
Dış Ticaret İstatistikleri Haber Bülteni Ocak-Mayıs 2014	Mali Durum ve Beklentiler Raporu
Ülkelere Göre Dünya Ticareti (DTÖ 2005-2013)	Piyasa Gözetimi ve Denetimi Raporu
Serbest Bölge İstatistikleri	İl İl Dış Ticaret Potansiyeli Araştırması
Temel İstatistikler	Uzmanların Akademik Çalışmaları
İstatistik Bilgi Kaynakları	Dış Ticarete Yeni Rotalar
Uluslararası Doğrudan Yatırım İstatistikleri	Emtia Piyasalarında Güncel Gelişmeler
Yatırım Teşvik İstatistikleri	Uluslararası Doğrudan Yatırım Raporları
Ekonomik Görünüm - Haziran 2014	

20.İHRACAT İÇİN DESTEKLER

Firmaların uluslararası pazarlarda rekabet gücü kazanmalarını sağlayan ve hazırlık-pazarlama- markalaşma süreçlerini kapsayan destekler Ekonomi Bakanlığı tarafından yürütülmektedir. **İhracata hazırlık, pazarlama ve markalaşma** olmak üzere üç olgunluk seviyesinde yürütülen desteklerin ayrıntılı güncel durumlarına aşağıda belirtilen adresten ulaşılabilir.

http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/ihracat/ihracatDestek?_afLoop=2215865092162914&_afWindowMode=0&_afWindowId=13areh5zoa_307#!%40%40%3F_afWindowId%3D13areh5zoa_307%26_afLoop%3D2215865092162914%26_afWindowMode%3D0%26_adf.ctrl-state%3D13areh5zoa_361

KAYNAKÇA

- “Türkiye İhracat Stratejisi ve Eylem Planı”, T.C. Ekonomi Bakanlığı
- http://www.ekonomi.gov.tr/portal/content/conn/UCM/path/Contribution%20Folders/web/%C4%B0hracat/2023%20%C4%B0hracat%20Stratejisi/2023-ihracat_stratejisi.pdf;jsessionid=3dO-wZYqjBUjtB6LV5JAccaxJu-0CWS5gGY47ecVt_YCYKObpZ4i!75674881
- “TRB1 Bölge Planı (2014 - 2023)”, Fırat Kalkınma Ajansı, Aralık, 2014 <http://fka.gov.tr/bolge-plani-detayi-14635742461414>
- <http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/ihracat/anasayfa>
- <https://gumrukleme.com.tr/baslarken/ihracat-nasil-yapilir/>
- “Dış Ticaret Uygulama Rehberi”, 08.05.2013,
www.ackanatlariniturkiye.com/Data/EditorFiles/Dis_Ticaret_Uygulama_Rehberi.pdf
- http://www.tim.org.tr/files/downloads/mevzuat/ihracat_mevzuati.pdf
- www.oaib.org.tr
- http://www.tim.org.tr/files/downloads/AR-GE/ihracatin_gelisimi_2001_2015.pdf
- <http://www.oaib.gov.tr/Ihracat-Belgeleri>
- www.mevzuat.net/fayda/dokumanlar.htm
- “İHRACATIN STRATEJİSİ RAPORU” TİM
<http://www.tim.org.tr/files/downloads/2023/tim%202023%20ihracat%20stratejisi%20raporu.pdf>
- http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/ihracat/anasayfa;jsessionid=SVQ0s-EKUurlPaEjVGnimzLCs1gkG3t6QMppHK7D0llcoYkLqcM0!946569566?_afLoop=2209542147221185&_afWindowMode=0&_afWindowId=null#!%40%40%3F_afWindowId%3Dnull%26_afLoop%3D2209542147221185%26_afWindowMode%3D0%26_adf.ctrl-state%3D13areh5zoa_4
- SAYIN, Meral, “Bingöl İŞGEM Danışmanlık Rehberi”, Mayıs, 2017

YARARLI LINKLER

- <http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/ihracat/anasayfa>
- <http://www.oaib.gov.tr/ihracat-Belgeleri>
- <http://www.tim.org.tr/tr/ihracat-ihracat-rehberi-ihracatcilar-icin-mevzuat.html>
- <http://www.tim.org.tr/tr/ihracat-ihracat-destekleri.html>
- <http://www.tim.org.tr/tr/ihracat-yatirim-tesvikleri-eximbank-ihracat-kredileri.html>
- <http://www.tim.org.tr/tr/ihracat-yatirim-tesvikleri.html>
- <http://www.tim.org.tr/tr/ihracat-ihracat-rehberi.html>
- <http://www.tim.org.tr/tr/ihracat-ihracat-rehberi-gerekli-belgeler.html>
- <http://www.tim.org.tr/tr/ihracat-arastirma-raporlari.html>
- <http://ggm.gtb.gov.tr/gumruk-idarelerinde-kullanilan-belgeler>
- <http://www.oaib.gov.tr/Fuar-Destekleri>
- <http://www.oaib.gov.tr/Yurtici-Fuar-Destekleri>
- <http://makinebirlik.com/tr/sikca-sorulan-sorular/tum-dis-ticaret-mevzuati-hakkinda-bilgi-verebilir-misiniz%20>
- www.mevzuat.net/fayda/dokumanlar.htm
- http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/ihracat/ihracatDestek?_afLoop=2031942143514820&_afWindowMode=0&_afWindowId=1b0p0ym0i0_193#!%40%40%3F_afWindowId%3D1b0p0ym0i0_193%26_afLoop%3D2031942143514820%26_afWindowMode%3D0%26_adf.ctrl-state%3D1b0p0ym0i0_257
- http://www.ekonomi.gov.tr/portal/faces/home/ihracat/sectorler?_afLoop=2032152555729832&_afWindowMode=0&_afWindowId=1b0p0ym0i0_254#!%40%40%3F_afWindowId%3D1b0p0ym0i0_254%26_afLoop%3D2032152555729832%26_afWindowMode%3D0%26_adf.ctrl-state%3D1b0p0ym0i0_308
- <http://www.iso.org.tr/hizmetler/dolasim-belgeleri-atreur1mense/>

EKLER

- 1. FİRMA PROFİL FORMU (İŞLETME KAYIT FORMU)**
- 2. İŞLETME ANALİZ FORMU**
- 3. İŞLETMENİN İHRACAT AÇISINDAN KONTROL LİSTESİ (CHECK LIST)**

EK 3: İŞLETMENİN İHRACAT AÇISINDAN KONTROL LİSTESİ (CHECK LIST)

BİNGÖL
İŞ GELİŞTİRME MERKEZİ
(İŞGEM)

İŞLETMENİN İHRACATA HAZIR OLMA DURUMUNUN VE İHRACAT İÇİN
GEREKLİLİKLERİNİN KONTROL SORULARI

Mayıs, 2017

İŞLETMENİN ADI-ADRESİ:
GÖRÜŞME TARİHİ:
GÖRÜŞÜLEN KİŞİ / ÜNVAN:
TELEFON/FAX:
E-POSTA:

1. İhracatçı Belgeniz Var mı? Yoksa Belgeye Nasıl Sahip Olacağınızı Biliyor musunuz?

.....
.....

2. Daha Önce Hiç İhracat Yaptınız mı? Nereye?

.....
.....

3. İhracat Yaparken Dış Uzman Desteği Aldınız mı? Nereden?

.....
.....

4. İhracat İçin Herhangi bir Devlet Desteğinden Yararlandınız mı? Ne Zaman? Hani Destekten Yararlandınız?

.....
.....

5. İhracat İşlemleri Sırasında Zorlukla Karşılaştınız mı? Ne Gibi Zorluklardı?

.....
.....

6. İhracat Stratejileriniz Belli mi?

.....
.....

7. Bir Markanız Var mı? Marka Strajeniz Var mı?

.....
.....

8. Ürünlerinizi İhraç Edebileceğiniz Ülkelerle İlgili Bir Pazar Araştırması Yaptınız mı?

.....
.....

9. Rakiplerinizin Durumu Nedir? İhracat Yapıyorlar mı?

.....
.....

10. Rakipleriniz Hangi Ülkelere İhracat Yapıyor? Hangi Ürün Gruplarını İhraç Ediyorlar?

.....
.....

11. İhracat Kapasiteniz, Kaynaklarınız (Üretim Araçları, Tedarikçiler, İnsan, Mali kaynaklar vb) Açısından bir SWOT (Güçlü Yan-Zayıf Yan-Fırsatlar ve Tehditler) Analizi Yaptınız mı?

-
.....
12. İhraç Etmeyi Düşündüğünüz Ürünler Sizin Üretiminiz mi? İç Piyasadan Farklı Tedarikçilerden mi Sağlıyorsunuz?
-
.....
13. Tedarikçilerinizin Üretim Kapasitesi, Talebinizi Zamanında Karşılacak Yeterlilikte mi?
-
.....
14. Teknik Bilgi, Donanım ve Sayı Açısından Yeterli İnsan Kaynağınız Var mı?
-
.....
15. e-Ticaret Yapıyor musunuz? Cevap Hayır ise, Yapmayı Düşünüyor musunuz? (Cevap Evet ise- Bingöl İŞGEM e-Ticaret Rehberini Dikkate Alıp, Ekinde Bulunan Formdaki Sorularla Görüşmeyi Sürdürünüz.)
-
.....
16. İhracat ve e-İhracat Yapacaksanız Süreçler Hakkında, Mevzuat Hakkında Bilginiz Var mı?
-
.....
17. e-İhracat Yapacaksanız, Uluslararası Ürün Dolaşımı İçin Gereken Kalite vb Belgeleriniz Var mı? (ISO 9000, CE vb)
-
.....